

Sosyal Sigortalar Kanunu

(Resmî Gazete ile yayımı : 29, 30, 31.7.1964 ve 1.8.1964 - Sayı : 11766, 11767, 11768 ve 11769)

No.
506

Kabul tarihi
17 . 7 . 1964

BÖLÜM - I

Genel hükümler

Kanunun amacı

MADDE 1. — İş kazalarıyla meslek hastalıkları, hastalık, analık, mâlûllük, yaşlılık ve ölüm hallerinde bu kanunda yazılı şartlarla sosyal sigorta yardımları sağlanır.

Bu kanunda geçen (Kurum) deyimi (Sosyal Sigortalar Kurumu) anlamına gelir.

Sigortalı sayılanlar

MADDE 2. — Bir hizmet akdine dayanarak, bir veya birkaç işveren tarafından çalıştırılanlar, bu kanuna göre sigortalı sayılırlar.

Çarşı ve mahalle bekçileri bu kanun hükümlerine tabidirler.

Bu kanunda belirtilen sosyal sigorta yardımlarından sigortalılar ile bunların eş ve çocukları ve sigortalıların ölümlerinde bu kanuna göre hak sahibi kimseleri yararlanırlar.

Sigortalı sayılmıyanlar

MADDE 3. —

I - Aşağıda yazılı kimseler bu kanunun uygulanmasında sigortalı sayılmazlar :

A) Tarım işlerinde çalışanlar (tarım sanatlarına ait işlerde veya tarım işyerlerinde yapılan ve tarım işlerinden sayılmıyan işlerde yahut tarım işyeri sayılmıyan işyerlerinin park, bahçe, fidanlık ve benzeri işlerinde çalışanlar hariç),

B) İşverenin ücretsiz çalışan eşi,

C) Aynı konutta birlikte yaşayan ve üçüncü dereceye kadar (üçüncü derece dâhil) olan hısımlar arasında ve aralarına dışardan başka kimse katılmıyarak bu konut içinde yapılan işlerde çalışanlar,

D) Ev hizmetlerinde çalışanlar,

E) Askerlik hizmetlerini yapmakta olan yükümlüler (27 . 2 . 1962 tarihli 33 sayılı Kanun hükümlerine göre çalışanlar hariç),

F) Kanunla kurulu emekli sandıklarına aidat ödemekte olanlar,

G) Yabancı bir memlekette kurulu her hangi bir müessese tarafından ve o müessese nam ve hesabına Türkiye'ye bir iş için gönderilen ve yabancı memlekette sigortalı olduğunu bildiren yabancı kimseler,

H) Resmî meslek ve sanat okullarıyla, yetkili resmî makamların müsaadesiyle kurulan meslek veya sanat okullarında tatbiki mahiyetteki yapım ve üretim işlerinde çalışan öğrenciler,

I) Yalnız ceza ve ıslah evleri içindeki atelyelerde çalıştırılan mahkûmlar,

J) Sağlık müesseselerinde işe alıştırılmakta olan hasta veya mâlûller,

K) Her hangi bir işverene hizmet akdiyle bağlı olmaksızın kendi nam ve hesabına çalışanlar.

II - Aşağıda belirtilenler hakkında bâzı sigorta kolları uygulanmaz :

A) Mâlûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları, bir işveren emrinde çalışan ve Türk uyruklu olmayan kimselerden Kurumdan yazılı istekte bulunanlar hakkında ve istek tarihinden sonraki ay başından başlanarak uygulanır.

B) Özel kanunda tarifi ve nitelikleri belirtilen çıraklar hakkında, çıraklık devresi sayılan süre içinde analık, mâlûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları ile bu kanunun 35 nci maddesi hükümleri uygulanmaz.

C) 2 nci madde gereğince sigortalı sayılanlardan kanunla kurulu emekli sandıklarından mâlûllük veya emekli aylığı almakta olanlar hakkında mâlûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları uygulanmaz. Ancak, bunlardan kendi kanunlarına göre görev mâlûllüğü aylığı bağlanmış olanlar Kurumdan yazılı istekte bulunurlarsa, bunlar hakkında istek tarihinden sonraki ay başından başlanarak mâlûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları da uygulanır.

İşveren ve işveren vekilinin tarifi

MADDE 4. — Bu kanunun uygulanmasında, 2 nci maddede belirtilen sigortalıları çalıştıran gerçek veya tüzel kişiler «işveren» dir.

İşveren nam ve hesabına işin yönetimi görevini yapan kimseler «işveren vekili» dir.

Bu kanunda geçen işveren deyimi işveren vekilini de kapsar.

İşverenin bu kanunda belirtilen ve malî olmayan yükümlerinden dolayı aynen işveren vekili de sorumludur.

Çarşı ve mahalle bekçileri hakkında işverenlerin bu kanunda belirtilen yükümleri bunları tâyine yetkili makam tarafından yerine getirilir.

İşyerinin tarifi

MADDE 5. — Bu kanunun uygulanmasında, 2 nci maddede belirtilen sigortalıların işlerini yaptıkları yerler «işyeri» dir.

İşin niteliği ve yürütümü bakımından işyerine bağlı bulunan yerlerle dinlenme, çocuk emzirme, yemek, uyku, yıkanma, muayene ve bakım, beden veya meslek eğitimi yerleri, avlu ve büro gibi diğer eklentiler ve araçlar da «işyeri» nden sayılır.

Sigortalılığın başlangıcı ve mecburi oluşu

MADDE 6. — Çalıştırılanlar, işe alınmalarıyla kendiliğinden «sigortalı» olurlar.

Sigortalılar ile bunların işverenleri hakkında sigorta hak ve yükümleri sigortalının işe aldığı tarihten başlar.

Bu suretle sigortalı olmak hak ve yükümlünden kaçınılamaz ve vazgeçilemez.

Sözleşmelere, sosyal sigorta yardım ve yükümlerini azaltmak veya başkasına devretmek yolunda hükümler konulamaz.

Geçici görevle yabancı ülkeye gönderilme

MADDE 7. — İşveren tarafından geçici görevle yabancı ülkelere gönderilen sigortalıların bu kanunda yazılı hak ve yükümleri bu görevi yaptıkları sürece de devam eder.

İşyerini bildirme

MADDE 8. — İşveren, örneği Kurumca hazırlanacak bildirgeyi, sigortalı çalıştırmaya başladığı tarihten itibaren en geç bir ay içinde, Kurumun ilgili teşkilâtına vermekle veya taahhütlü olarak göndermekle yükümlüdür.

İşverene, Kurumca, bildirgenin alındığını bildirir bir belge verilir veya taahhütlü olarak gönderilir.

Bildirgenin verilmemesi veya geç verilmesi bu kanunda belirtilen hak ve yükümleri kaldırmaz. Sigortalı çalıştırılan bir işin veya işyerinin başka bir işverene devrolunması veya intikal etmesi halinde de, yeni işveren bildirme vermekle yükümlüdür. Bu işlerde çalışan sigortalıların sigorta hak ve yükümleri devam eder.

Çalıştırılan sigortalıların bildirme.

MADDE 9. — İşveren, çalıştırdığı sigortalıların, örneği Kurumca hazırlanacak bildirimlerle en geç bir ay içinde Kuruma bildirmeye mecburdur.

Bildirilmeyen sigortalılar için yapılacak işlem

MADDE 10. — Sigortalı çalıştırılmaya başlandığının süresi içinde Kuruma bildirilmemesi halinde bildirgenin sonradan verildiği veya sigortalı çalıştırıldığının Kurumca tesbit edildiği tarihten önce meydana gelen iş kazası, meslek hastalığı, hastalık ve analık hallerinde ilgililerin sigorta yardımları Kurumca sağlanır.

Sigortalı çalıştırılmaya başlandığı Kuruma bildirilmiş veya bu husus Kurumca tesbit edilmiş olmakla beraber, yeniden işe alınan sigortalılardan, süresi içinde Kuruma bildirilmeyenler için de, iş kazası, meslek hastalığı, hastalık ve analık hallerinde gerekli sigorta yardımları Kurumca sağlanır.

Ancak, yukarıki fıkralarda belirtilen sigorta olayları için Kurumca yapılan ve ilerde yapılması gerekli bulunan her türlü masrafların tutarı ile, gelir bağlanırsa bu gelirlerin 22 nci maddede sözü geçen tarifeye göre hesabedilecek sermaye değerleri tutarı, 26 ncı maddede yazılı sorumluluk halleri aranmaksızın, iş verene ayrıca ödettirilir.

BÖLÜM - II

İş Kazalarıyla Meslek Hastalıkları Sigortası

İş kazası ve meslek hastalığının tanımı

MADDE 11. —

A) İş kazası, aşağıdaki hâl ve durumlardan birinde meydana gelen ve sigortalıyı hemen veya sonradan bedence veya ruha ârizaya uğratan olaydır:

- a) Sigortalının işyerinde bulunduğu sırada,
- b) İşveren tarafından yürütülmekte olan iş dolayısıyla,
- c) Sigortalının, işveren tarafından görev ile başka bir yere gönderilmesi yüzünden asıl işini yapmaksızın geçen zamanlarda,
- d) Emzikli kadın sigortalının çocuğuna süt vermek için ayrılan zamanlarda,
- e) Sigortalıların, işverence sağlanan bir taşıyla işin yapıldığı yere toplu olarak götürülüp getirilmeleri sırasında.

B) Meslek hastalığı, sigortalının çalıştırıldığı işin niteliğine göre tekrarlanan bir sebeple veya işin yürütüm şartları yüzünden uğradığı geçici veya sürekli hastalık, sakatlık veya ruhi âriza halleridir.

Bu kanuna göre tesbit edilmiş olan hastalıklar listesi dışında her hangi bir hastalığın meslek hastalığı sayılıp sayılmaması üzerinde çıkabilecek uyuşmazlıklar, Sosyal Sigorta Yüksek Sağlık Kurulunca karara bağlanır.

Sağlanan yardımlar

MADDE 12. — İş kazaları ile meslek hastalıkları halinde sağlanan yardımlar:

- A) Sağlık yardımı yapılması,
- B) Geçici iş göremezlik süresince günlük ödenek verilmesi,
- C) Sürekli iş göremezlik hallerinde gelir verilmesi,
- D) Protez araç ve gereçlerinin sağlanması, takılması, onarılması ve yenilenmesi,
- E) (A) ve (D) fıkralarında yazılı yardımlar için sigortalının başka yere gönderilmesi,
- F) İş kazası veya meslek hastalığı dolayısıyla bedeni veya ruhi bir ârizaya uğrayanlardan, yurt içinde tedavisi kabil olmayıp, ancak yabancı bir ülkede kısmen veya tamamen tedavisi mümkün görülen ve meslekinde uğradığı iş göremezlik derecesinin azalabileceği Kurum sağlık tesisleri sağlık kurulu raporu ile tesbit edilen sigortalının ve bu raporda belirtilmişse, beraber gidecek kim-selerin yabancı ülkelere gidip gelme yol paraları ile o yerdeki kalış ve tedavi masraflarının ödenmesi (sağlık kurulunca verilen rapora Kurum veya sigortalı itiraz ederse, bu husus Sosyal Sigorta Yüksek Sağlık Kurulunca karara bağlanır),
- G) Cenaze masrafı karşılığı verilmesi,
- H) Sigortalının ölümünde hak sahiplerine gelir bağlanması.

Sağlık yardımlarının tarifi

MADDE 13. — İş kazalarıyla meslek hastalıkları halinde sigortalıya yapılacak sağlık yardımları, sigortalının :

- A) Hekime muayene ettirilmesi, hekimin göstereceği lüzum üzerine teşhis için gereken klinik ve lâboratuvar muayenelerinin sağlanması, gerekirse sağlık müessesesine yatırılması ve her türlü tedavisinin yapılması,
- B) Tedavi süresince gerekli ilaç ve iyileştirme araçlarının sağlanması, Şeklinde olur.

Yukarıki fıkralara göre yapılacak sağlık yardımları, sigortalının sağlığını koruma, çalışma gücünü yeniden kazandırma ve kendi ihtiyaçlarını görme yeteneğini artırma amacını güder.

Sağlık yardımlarının süresi

MADDE 14. — Sağlık yardımı, iş kazasına uğrıyan veya meslek hastalığına tutulan sigortalıların sağlık durumunun gerektirdiği sürece devam eder.

Sigortalı, tedavi gördüğü müessese sağlık kurulunca veya Kurum sağlık kurullarınca gerekli görülürse, Kurumun dinlenme evlerine yatırılabilir.

Bu yardımlar, iş kazasının olduğu veya meslek hastalığına tutulan sigortalının Kurumca tedaviye alındığı tarihten başlar.

Ancak, meslek hastalığına tutulan sigortalı, Kurumca tedaviye alınmadan önce her hangi bir suretle işverene ait yahut resmî veya Kurumca uygun görülen ücret tarifesini kabul eden özel sağlık müesseselerinden birinde tedaviye alınmış ise, yardımlar bu tedavinin başladığı tarihten başlamış sayılır ve belgelere dayanan masraflar Kurumca ödenir.

İş kazası veya meslek hastalığı sonucu sürekli iş göremezlik geliri almakta olan veya bu geliri sermayeye çevrilerek kendilerine ödenmiş bulunanlardan, aynı iş kazası veya meslek hastalığı dolayısıyla yeniden tedavi edilmeleri Kurum sağlık tesisleri sağlık kurulu raporu ile gerekli gösterilenler de sağlık yardımlarından yararlanırlar.

İşverenin yükümü

MADDE 15. — İşvereni, iş kazasına uğrıyan sigortalıya, Kurumca işe elkonuncaya kadar, sağlık durumunun gerektirdiği sağlık yardımlarını yapmakla yükümlüdür. Bu amaçla yapılan ve belgelere dayanan masraflarla yol paraları Kurum tarafından işverene ödenir.

Birinci fıkrada belirtilen yükümlerin yerine getirilmesindeki savsama ve gecikmeden dolayı, sigortalının tedavi süresinin uzamasına, mâlûl kalmasına veya mâlûllük derecesinin artmasına sebebiyet veren, Kurumun bu yüzden uğrıyacağı her türlü zararı ödemekle yükümlüdür.

Geçici iş göremezlik ödeneği

MADDE 16. — İş kazası veya meslek hastalığı dolayısıyla geçici iş göremezliğe uğrayan sigortalıya her gün için geçici iş göremezlik ödeneği verilir.

Hekim tavsiyelerine uymazlık

MADDE 17. — İş kazası, en geç kazadan sonraki gün içinde işverene veya Kuruma bildirilir.

İş kazası veya meslek hastalığı dolayısıyla hekimin bildirdiği tedbir ve tavsiyelere uyulmaması yüzünden tedavi süresinin uzamasına, mâlûl kalmasına veya mâlûllük derecesinin artmasına sebebiyet veren sigortalının geçici iş göremezlik ödeneğinin veya sürekli iş göremezlik gelirinin kendisine yüklenilecek kusurun raporda belirtilen orandaki kısmı, Kurum tarafından düşürülebilir. Şu kadar ki, bu düşürme % 50 yi geçemez.

Kurumun yazılı bildirisine rağmen, teklif edilen tedaviyi kabul etmeyen sigortalıya, tedavi için Kuruma başvuracağı tarihe kadar sağlık yardımı yapılmıyacağı gibi geçici iş göremezlik ödeneği veya sürekli iş göremezlik geliri de verilmez.

Meslek hastalığının tesbiti

MADDE 18. — Meslek hastalığı halinde, bu kanunda yazılı yardımlardan yararlanmak için, sigortalının çalıştığı işte meslek hastalığına tutulduğunun hekim raporu ile tesbit edilmesi gereklidir.

Meslek hastalığı, sigortalı olarak çalıştığı ve böyle bir hastalığa sebep olacak işten ayrıldıktan sonra meydana çıkmış ise, sigortalının, bu kanunla sağlanan yardımlardan yararlanabilmesi için, eski işinden fiilen ayrılmasıyla hastalığın meydana çıkması arasında bu hastalık için Tüzükte belirtilen süreden daha uzun bir zamanın geçmemiş olması şarttır.

Sürekli iş göremezlik hali

MADDE 19. — Geçici iş göremezlik hali sonunda Kuruma ait veya Kurumun sevk edeceği sağlık tesisleri sağlık kurulları tarafından verilecek raporlarda belirtilen ârızalarına göre, iş kazası veya meslek hastalığı sonucu meslekte kazanma gücünün en az % 10 azalmış bulunduğu Kurumca tesbit edilen sigortalı, sürekli iş göremezlik gelirine hak kazanır.

Sürekli iş göremezlik geliri almakta olan veya bu geliri sermayeye çevrilerek ödenmiş bulunan sigortalının yeniden tedavi ettirilmesi halinde meslekte kazanma gücünü ne oranda yitirdiği, yukarıdaki fıkrada belirtilen sağlık kurullarından alınacak raporlara göre yeniden tesbit olunur.

Sürekli iş göremezlik gelirinin hesaplanması

MADDE 20. — Sürekli iş göremezlik geliri, sigortalının mesleğinde kazanma gücünün tamamını veya bir kısmını yitirmiş bulunmasına göre hesaplanır.

Sürekli ve tam iş göremezlikte sigortalıya yıllık kazancının % 60 ına eşit yıllık bir gelir bağlanır.

Sürekli kısmi iş göremezlikte sigortalıya bağlanacak gelir, tam iş göremezlik geliri gibi hesaplanarak bunun iş göremezlik derecesi oranındaki tutarı kendisine verilir .

Sürekli kısmi veya sürekli tam iş göremez durumdaki sigortalı, başka birinin sürekli bakımına muhtaç ise bu gelir % 50 artırılır.

Birden çok iş kazasına uğrama hali

MADDE 21. — Sigortalının yeniden bir iş kazasına uğraması veya yeni bir meslek hastalığına tutulması halinde meydana gelen ârizaların bütünü göz önüne alınarak kendisine sürekli iş göremezliğini doğuran ilk iş kazası veya meslek hastalığı sırasındaki kazancı üzerinden gelir bağlanır. Ancak, sigortalının uğradığı son iş kazası veya meslek hastalığı sırasındaki günlük kazancı önceki kazancından yüksek ise sürekli iş göremezlik geliri bu kazanç üzerinden hesaplanır.

Gelirin sermayeye çevrilmesi

MADDE 22. — Sürekli iş göremezlik gelirinun sigortalıya ömrü boyunca verilmesi esastır.

Ancak, iş kazası neticesinde tesbit edilen sürekli iş göremezlik derecesinin % 25 ten az olması ve bunun üç yıl içinde değişmesinin kurumca mümkün görülmemesi hallerinde sigortalının isteği üzerine bu gelirler sermayeye çevrilerek ödenir.

Bu madde gereğince verilecek sermaye, Çalışma ve Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlıklarınca birlikte tesbit olunacak tarifeye göre hesaplanır.

Eş ve çocuklara gelir bağlanması

MADDE 23. — İş kazası veya meslek hastalığı sonucu ölümlerde aşağıdaki hükümler uygulanır:

I - Ölen sigortalının 88 nci madde gereğince tesbit edilecek yıllık kazancının :

A) Dul karısına % 30 u, gelir alan çocuğu bulunmayan dul karısına % 40 ı,

B) Sigortalı eşinin ölümü tarihinde çalışmıyacak durumda mâlûl veya 60 yaşını doldurmuş olan ve geçiminin sigortalı tarafından sağlandığı belgelenen kocasına % 30 u, gelir alan çocuğu bulunmayan aynı durumdaki kocaya % 40 ı,

C) Çocuklardan :

a) 18 yaşını veya ortaöğrenim yapması halinde 20 yaşını, yüksek öğrenim yapması halinde 25 yaşını doldurmamış yahut yaşları ne olursa olsun çalışmıyacak durumda mâlûl bulunanların her birine % 15 i,

b) (a) fıkrasında belirtilen ve sigortalının ölümü ile anasız ve babasız kalan veya ana ve babaları arasında evlilik bağlantısı bulunmayan yahut sigortalı babanın ölümü tarihinde evlilik bağlantısı bulunmakla beraber anaları sonradan evlenenlerin her birine % 30 u,

Oranında yıllık gelir bağlanır.

II - Sürekli iş göremezlik geliri sermaye olarak ödenmiş bulunan sigortalının ölümü halinde, hak sahiplerine, sigortalıya verilen sermaye nazara alınmaksızın, bu kanun hükümlerine göre gelir bağlanır.

III - Sigortalı tarafından evlât edinilmiş, tanınmış veya nesebi düzeltilmiş yahut babalığı hükme bağlanmış çocuklarıyla sigortalının ölümünden sonra doğan çocukları, bağlanacak gelirden yukarıda belirtilen esaslara göre yararlanırlar.

IV - Hak sahibi eş ve çocuklara bağlanacak gelirlerin toplamı, sigortalının yıllık kazancının % 60 ını geçemez. Bu sınırın aşılması için, gerekirse, hak sahibi kimselerin gelirlerinden orantılı olarak indirmeler yapılır.

V - Sigortalının çocuklarına bağlanan gelirler; çocuğun, 18 yaşını, ortaöğrenim yapması halinde 20 yaşını, yüksek öğrenim yapması halinde 25 yaşını dolduracağı tarihe kadar devam eder. Bu yaşları doldurdukları tarihlerde çalışmıyacak durumda mâlûl olan çocukların gelirleri, bu yaşlara varduktan sonra da kesilmez. 101 nci madde hükmü saklıdır.

VI - Sigortalının dul karısı evlenirse geliri kesilir. Gelirin kesilmesine yol açan evlenme son bulunca gelir yeniden bağlanır. Sonraki kocasından da gelir almaya hak kazanan dul karıya, bu gelirlerden fazla olanı ödenir.

VII - Gelir almakta iken evlenen kız çocukların gelirleri kesilir. Gelirin kesilmesine yol açan evlenmenin son bulması halinde, V nci fıkra hükmü saklı kalmak şartıyla, bu tarihten başlanarak yeniden gelir bağlanır.

Ana ve babaya gelir bağlanması

MADDE 24. — Sigortalının ölümü tarihinde eşine ve çocuklarına bağlanması gereken gelirlerin toplamı, sigortalının yıllık kazancının % 60'ından aşağı ise, artanı, eşit hisseler halinde geçimi sigortalı tarafından sağlandığı belgelenen ana ve babasına gelir olarak verilir. Ancak, bunların her birinin hissesi sigortalının yıllık kazancının % 15'ini geçemez.

Sigortalının ölümü ile eşine ve çocuklarına bağlanabilecek gelirlerin toplamı sigortalının yıllık kazancının % 60'ından aşağı değilse ana ve babanın gelir bağlanma hakları düşer.

Sigortalının kontrol muayenesi

MADDE 25. — Sürekli iş göremezlik geliri bağlandıktan sonra sigortalı, her zaman, iş göremezlik derecesinde bir artma olduğunu veya başka birinin sürekli bakımına muhtaç duruma girdiğini ileri sürerek gelirden değişiklik yapılmasını isteyebileceği gibi, Kurum da, sigortalıyı her zaman kontrol muayenesine tabi tutabilir.

Gerek sigortalının başvurması üzerine gerek Kurumca yaptırılan kontrol muayenesi sonunda Kurum sağlık tesisleri sağlık kurulu raporuna göre sürekli iş göremezlik durumunda değişiklik olduğu tesbit edilirse, sigortalının sürekli iş göremezlik geliri, rapor tarihinden sonraki ay başından başlanarak artırılır, eksiltilir veya kesilir.

Geliri sermayeye çevrilmiş sigortalılardan sürekli iş göremezliği azalanlar için bu değişme istenemez. Ancak, sürekli iş göremezliği artanlar değişmeden yararlanırlar.

Kabul edilir bir özrü olmadığı halde kontrol muayenesini Kurumun yazılı bildirisinde belirtilen tarihten sonraki ay başına kadar yaptırmıyan sigortalının sürekli iş göremezlik geliri, kontrol muayenesi için belirtilen tarihten sonraki ay başından başlayarak kesilir.

Şu kadar ki, kontrol muayenesini Kurumun yazılı bildirisinde belirtilen tarihten başlayarak üç ay içinde yaptıran ve sürekli iş göremezlik halinin devam ettiği tesbit edilen sigortalının yeni sürekli iş göremezlik derecesine göre hesaplanacak geliri, ödemenin kesildiği tarihten başlanarak verilir.

Kontrol muayenesini Kurumun yazılı bildirisinde belirtilen tarihten üç ay geçtikten sonra yaptıran ve sürekli iş göremezlik halinin devam ettiği tesbit edilen sigortalının yeni sürekli iş göremezlik derecesine göre hesaplanacak geliri, rapor tarihinden sonraki ay başından başlanarak ödenir.

İş verenin sorumluluğu

MADDE 26. — İş kazası veya meslek hastalığı, iş verenin kasdı veya işçilerin sağlığını koruma ve iş güvenliği ile ilgili mevzuat hükümlerine aykırı hareketi veyahut suç sayılır bir eylemi sonucunda olmuşsa, Kurumca sigortalıya veya hak sahibi kimselerine yapılan ve ileride yapılması gerekli bulunan her türlü giderlerin tutarı ile, gelir bağlanırsa bu gelirlerin 22 nci maddede sözü geçen tarifeye göre hesap edilecek sermaye değerleri toplamı iş verenden alınır.

İş kazası veya meslek hastalığı, 3 ncü bir kişinin kasıt veya kusuru yüzünden olmuşsa, Kurumca bütün sigorta yardımları yapılmakla beraber zarara sebeb olan 3 ncü kişilere ve şayet kusuru varsa bunları çalıştıranlara Borçlar Kanunu hükümlerine göre rücu edilir.

İş kazasını bildirme

MADDE 27. — İşveren, iş kazasını, o yer yetkili zabıtasına derhal ve Kuruma da en geç kazadan sonraki iki gün içinde yazı ile bildirmekle yükümlüdür. Bu bildirme örneği Kurumca hazırlanan haber verme kâğıtları doldurulup verilerek yapılır.

İşverenin kasden veya ağır ihmali neticesi iş kazasının bu madde gereğince Kuruma zamanında bildirilmemesinden veya haber verme kâğıdında yazılı bilginin eksik veya yanlış olmasından doğan ve ileride doğacak olan Kurum zararlarından işveren sorumludur.

Birinci fıkrada yazılı süre içinde Kuruma bildirilmeyen iş kazası dolayısıyla, bildirme tarihine kadar işveren tarafından yapılmış olan harcamalar Kurumca ödenmez.

Meslek hastalığını bildirme

MADDE 28. — İşveren, bir sigortalının meslek hastalığına tutulduğunu öğrenirse veya durum kendisine bildirilirse bunu, örneği Kurumca hazırlanan haber verme kâğıdı ile ve öğrendiği günden başlayarak iki gün içinde Kuruma bildirmekle yükümlüdür.

Bu yükümü yerine getirmiyen veya haber verme kâğıdında belirtilen bilgiyi kasten eksik veya kasten yanlış bildiren işveren hakkında 27 nci maddenin ikinci fıkrası hükmü uygulanır.

Durumu 18 nci maddenin ikinci fıkrasına uyan kimse, alacağı hekim raporu ve gerekli belgelerle doğrudan doğruya Kuruma müracaat eder.

İş kazasının soruşturulması

MADDE 29. — Haber verme kâğıdında bildirilen olayın iş kazası sayılıp sayılmıyacağı hakkında bir karara varılabilmesi için, gerekirse kurumca soruşturma yapılabilir. Bu soruşturma sonunda, haber verme kâğıdında yazılı hususların gerçeğe uymadığı ve vakanın iş kazası olmadığı anlaşılırsa kurumca bu olay için yersiz olarak yapılmış bulunan masraflar işverenden alınır.

İlgililer hakkında genel hükümlere göre ayrıca kovuşturma yapılır.

Meslek hastalığının incelenmesi

MADDE 30. — Meslek hastalığı ile ilgili bildirmeler üzerine gerekli incelemeler doğrudan doğruya Kurumca yapılır.

Bildirme ve itiraz

MADDE 31. — Kurum, sigortalıya veya hak sahibi kimselerine bağlanacak gelirleri, yapılan inceleme ve soruşturmalar sonunda ve gerekli belgelerin tamamlandığı tarihten itibaren en geç üç ay içinde tesbit ederek ilgililere yazı ile bildirir.

İlgililer, bağlanan geliri bildiren yazıyı aldıkları günden başlamak üzere bir yıl içinde yetkili mahkemeye başvurarak Kurum kararına itirazda bulunabilirler.

Bu itiraz, kararın uygulanmasını geciktirmez.

İlgililer tarafından itiraz edilmemesi veya itirazın reddi hakkındaki mahkeme kararının kesinleşmesiyle, Kurumun kararı kesinleşmiş olur.

Bu kesinleşme 25 nci madde gereğince gelirde değişiklik yapılmasına engel olmaz.

BÖLÜM — III

Hastalık Sigortası

Sağlanan yardımlar

MADDE 32. — Sigortalıya, iş kazalarıyla meslek hastalıkları sigortası kapsamı dışında kalan hastalıklarda, aşağıda yazılı yardımlar sağlanır :

- A) Sağlık yardımı yapılması,
- B) Ağız protezleri dışındaki protez araç ve gereçlerinin sağlanması, takılması, onarılması ve yenilenmesi,
- C) Geçici iş göremezlik süresince günlük ödenek verilmesi,
- D) Gerekli hallerde muayene ve tedavi için yurt içinde başka bir yere gönderilmesi.

Sağlık yardımlarının kapsamı

MADDE 33. — Hastalık halinde sigortalıya yapılacak sağlık yardımları, sigortalının :

- A) Hekime muayene ettirilmesi, hekimin göstereceği lüzum üzerine teşhis için gereken klinik ve lâboratuvar muayenelerinin yaptırılması ve tedavisinin sağlanması,
 - B) Teşhis ve tedavi için gerekirse sağlık müessesesine yatırılması,
 - C) Tedavisi süresince gerekli ilâç ve iyileştirme vasıtalarının sağlanması,
- Hallerini kapsar.

Çocuk düşürme, bu kanunun uygulanmasında, hastalık hali sayılır.

Bu madde gereğince yapılacak sağlık yardımları, sigortalının sağlığını koruma, çalışma gücünü yeniden kazandırma ve kendi ihtiyaçlarını görme kabiliyetini artırma amacını güder.

Sağlık yardımlarının süresi

MADDE 34. — Hastalık hallerinde yapılacak sağlık yardımları sigortalının iyileşmesine kadar sürer.

Ancak, bu yardımlar sigortalının Kurumca tedavi altına alındığı tarihten başlayarak altı ayı geçemez.

Şu kadar ki, tedaviye devam edilirse mâlûllük halinin önlenebileceği veya önemli oranda azaltılabileceği, Kurum sağlık tesisleri sağlık kurulu raporları ile anlaşılırsa, bu süre 18 aya kadar uzatılır.

Kurum, sigortalının iyileşmesine yarıyacak, yahut iş göremezliğini az çok gidermesi için gerekli görülecek protez araç ve gereçlerini, yukarıda yazılı sağlık yardımları süreleri ile bağlı olmaksızın sağlamak, onarmak ve tesbit edilen süre ve şartlarla yenilemekle yükümlüdür.

Eş ve çocuklara sağlık yardımı yapılması

MADDE 35. — Sigortalının eşi ve gecindirmekle yükümlü olduğu çocukları, hastalıkları halinde, bu kanunun 33 ncü maddesinde belirtilen sağlık yardımlarından, 34 ncü maddede yazılı süreleri aşmamak üzere, yararlanırlar. Ancak, ayakta yapılan tedavilerde verilen ilâç bedellerinin % 20 sini sigortalı öder.

Sigortalının eşi ile gecindirmekle yükümlü olduğu çocuklarının yukarıda belirtilen sağlık yardımlarından yararlanabilmeleri için, sigortalının, hastalığın anlaşıldığı tarihten önceki bir yıl içinde en az 120 gün hastalık sigortası primi ödemiş olması şarttır.

Mâlûl ve yaşlılara sağlık yardımı yapılması

MADDE 36. — Bu kanuna göre sürekli iş göremezlik geliri, mâlûllük veya yaşlılık aylığı almakta olanlar, hastalıkları halinde, bu kanunun 33 ncü maddesinin (A) ve (C) fıkralarında belirtilen yardımlardan yararlanırlar. Ancak, verilen ilâç bedellerinin % 20 si ilgililerce ödenir.

Geçici iş göremezlik ödeneği

MADDE 37. — Hastalık sebebiyle geçici iş göremezliğe uğrıyan sigortalılardan geçici iş göremezliğin başladığı tarihten önceki bir yıl içinde en az 120 gün hastalık sigortası primi ödemiş bulunanlara, geçici iş göremezliğin üçüncü gününden başlamak ve 18 ayı geçmemek üzere, her gün için geçici iş göremezlik ödeneği verilir.

Ancak, hastalık halinde geçici iş göremezlik ödeneği verilebilmesi için, Kurumca tâyin ve tesbit olunan hekim veya sağlık kurullarından dinlenme raporu alınmış olması şarttır.

Hekim tavsiyelerine uymazlık

MADDE 38. — Hekimce alınması istenen tedbirlere uymıyan sigortalılara, bu tedbirleri yerine getirmedikleri süre için ödenek verilmez.

Tedavinin sona erdiğine ve çalışabilir durumda olduğuna dair Kurum hekimlerinden belge almaksızın eski işverenin işinde çalıştırılan sigortalının aynı hastalığı sebebiyle yapılması gereken tedavi masrafları işverenden, başka işte çalışan sigortalının aynı hastalığı sebebiyle yapılan tedavi masrafları ise kendinden alınır. Bu süreler için geçici iş göremezlik ödeneği verilmez, verilmiş olanlar da sigortalıdan geri alınır.

Üçüncü kişinin sorumluluğu

MADDE 39. — Kasdı veya suç sayılır hareketi ile sigortalının, eşinin veya çocuğunun hastalanmasına sebepolan kimseye, bu kanun gereğince hastalık sigortasından yapılan her türlü giderler tazmin ettirilir.

Sigortalılık niteliğinin yitirilmesi

MADDE 40. — 2 nci maddede belirtilen sigortalılık niteliğini yitirenlerden, bu tarihten önceki bir yıl içinde en az 120 gün Hastalık Sigortası primi ödemiş olanlar, bu niteliğin yitirilişinden başlamak üzere altı ay içinde meydana gelecek hastalık halinde 32 nci maddenin (A) ve (D) fıkralarında yazılı yardımlardan yararlanırlar.

Bünyeye elverişli olmadıkları işlerde çalıştırılanlar

MADDE 41. — Çalışma mevzuatına göre sağlık raporu alınması gerektiği halde böyle bir rapora dayanılmaksızın veya eldeki rapora aykırı olarak bünyeye elverişli bulunmadığı işte çalıştırılan sigortalının, bu işe girişinden önce var olduğu tesbit edilen veya bünyeye elverişli bulunmadığı işte çalıştırılması sonucu meydana gelen hastalığı için Kurumca yapılan Hastalık Sigortası masraflarının tümü işverene ödettilir.

Ana ve babaya sağlık yardımı yapılması

MADDE 42. — Sigortalının geçindirmekle yükümlü bulunduğu ana ve babasının hastalıkları halinde, Çalışma Bakanlığınca onanacak asgari ücret tarifesine göre, Kurumca sağlık yardımları sağlanabilir.

BÖLÜM - IV

Analık Sigortası

Sağlanan yardımlar

MADDE 43. — Sigortalı kadının veya sigortalı erkeğin sigortalı olmayan karısının analığı halinde, aşağıda yazılı yardımlar sağlanır:

- A) Gebelik muayenesinin yaptırılması ve gerekli sağlık yardımlarının sağlanması,
- B) Doğumda gerekli sağlık yardımlarının sağlanması,
- C) Emzirme yardım parası verilmesi,
- D) Sigortalı kadının doğumdan önce ve sonra işinden kaldığı günler için ödenek verilmesi,
- E) Analık hali sebebiyle gerekirse yurt içinde başka bir yere gönderilmesi.

Gebelik halinde muayene ve tedavi

MADDE 44. — Gebelik muayenesi ve gerekli görülecek tedavi Kurumca önceden belli edilen hekim veya ebeler tarafından yapılır. Sigortalı, gebeliğin altıncı ayı sonuna kadar gebelik muayenesi yaptırmaz, yahut hekim veya ebenin lüzum gösterdiği muayene ve tedavilere devam etmezse bu yüzden ileri gelecek işgöremezlik hallerinde verilecek ödeneklerin % 50 yi geçmemek üzere bir kısmı Kurumca düşürülebilir.

Sigortalı, Kurumca gösterilen hekim ve ebelerden dilediğini seçebilir. Şu kadar ki, seçtikten sonra doğum oluncaya kadar hekim veya ebesini değiştiremez.

Doğum yardımı

MADDE 45. — Doğum yardımı, sigortalı kadının veya sigortalı erkeğin sigortalı olmayan karısının doğurması halinde, doğum sırasında ve doğumdan sonra gerekli sağlık yardımlarıyla ilaçların ve sağlık malzemesinin sağlanmasıdır.

Bu yardım, gebenin evvelce seçtiği ebe, o voksa Kurumca tâyin ve tesbit edilen ebelerden biri tarafından evde veya sağlık tesislerinde yapılır. Gerekirse doğum sırasında yetkili bir uzman hekim bulundurulabileceği gibi, hekim veya ebenin lüzum göstereceği hallerde, doğum, sigortalı kadın veya sigortalı erkeğin sigortalı olmayan karısı bir sağlık müessesesine yatırılmak suretiyle yapılır.

Kuruma ait sağlık tesisleriyle 123 nci madde gereğince sözleşme yapılmış olan tesislerde doğum yapan sigortalı kadınla sigortalı erkeğin sigortalı olmayan karısının, doğan çocukları için sağlık tesisinde kaldıkları müddetçe yapılmasına lüzum görülen sağlık yardımlarına ait masraflar ilgililerden istenmez.

Maktu gebelik ve doğum yardımları

MADDE 46. — 44 ve 45 nci maddelerde gösterilen sağlık yardımlarının Kurumca doğrudan doğruya yapılmasına imkân görülmiyen yer veya hallerde, gebelik ve doğum sağlık yardımı yerine, Çalışma Bakanlığınca onanacak ve önceden bildirilecek tarifeye göre maktu para yardımı yapılır. Birden fazla çocuk doğarsa, maktu doğum yardımı her çocuk sayısına göre bir kat daha artırılır.

Ancak :

A) Gebelik yardım parası alabilmek için, gebelik halinin hekim veya diplomalı ebeden alınacak bir belge ile ve doğumdan önce Kuruma bildirilmesi,

B) Doğum yardım parası alabilmek için, doğumun üç ay içinde Kuruma bildirilmesi ve hekim veya diplomalı ebeden alınacak doğum kâğıdı yahut onanmış nüfus kayıt örneği ile belgelenmesi,

Şarttır.

Emzirme yardımı

MADDE 47. — Sigortalı kadına veya sigortalı olmayan karısının doğum yapması dolayısıyla sigortalı erkeğe, çocuğun ölü doğmaması şartıyla, Çalışma Bakanlığınca onanacak tarifeye göre her çocuk için bir emzirme yardımı yapılır.

Analık yardımlarından yararlanma şartları

MADDE 48. — Analık sağlık yardımları ile emzirme yardımlarından veyahut maktu gebelik ve doğum para yardımlarından yararlanabilmek için :

A) Sigortalı kadın için, doğumdan önceki bir yıl içinde en az 90 gün Analık Sigortası primi ödenmiş olması,

B) Sigortalı erkek için, doğumdan önceki bir yıl içinde en az 120 gün Analık Sigortası primi ödenmiş olması ve sigortalının doğum yapan kadınla doğumdan önce evlenmiş bulunması, Şarttır.

Geçici iş göremezlik ödeneği

MADDE 49. — Kendisi için doğumdan önceki bir yıl içinde en az 120 gün analık sigortası primi ödenmiş bulunan sigortalı kadının analığı halinde, doğumdan önceki ve sonraki 6 şar haftalık sürede, çalışmadığı her gün için geçici iş göremezlik ödeneği verilir.

Bu ödenek hiçbir şekilde kesilmez.

Geçici iş göremezlik ödeneğinden yoksun kalma

MADDE 50. — Kurumca sağlanacak olan doğum yardımlarından haklı ve mâkul sebep olmaksızın yararlanmayı reddeden yahut hekim veya ebenin lüzum gösterdiği tedbirleri almaması yüzünden hastalandığı veya hastalığının arttığı mütehassis hekim raporu ile tesbit edilen sigortalı kadınlara geçici iş göremezlik ödeneğinin % 50 si verilmez.

Sigortalılık niteliğinin yitirilmesi

MADDE 51. — 2 nci maddede belirtilen sigortalılık niteliğini yitirenler, bu niteliğin yitirilişinden başlamak üzere 300 gün içinde çocukları doğarsa, sigortalı kadın, veya karısı analık sigortası yardımından yararlanacak sigortalı erkek için, doğum tarihinden önceki 15 ay içinde en az 120 gün Analık Sigortası primi ödenmiş olması şartıyla, bu kanunda yazılı analık sağlık ve emzirme yardımlarından veya 46 ncı maddede yazılı maktu para yardımından yararlanırlar.

BÖLÜM — V**Mâlûllük Sigortası***Sağlanan yardım*

MADDE 52. — Mâlûllük Sigortasından sağlanan yardım, mâlûllük aylığı bağlanmasıdır.

Kimlerin mâlûl sayılacağı

MADDE 53. —

- a) Çalışma gücünün en az üçte ikisini yitirdiği tesbit edilen,
- b) Çalışma gücünün en az üçte ikisini yitirmiş durumda sayılmıyanlardan 34 ncü madde gereğince yapılan tedavi sonunda, Kurum sağlık tesisleri sağlık kurullarınca düzenlenecek raporlarda çalışabilir durumda olmadığı belirtilen,

Sigortalı mâlûllük sigortası bakımından mâlûl sayılır.

Şu kadar ki, sigortalı olarak ilk defa çalışmaya başladığı tarihte mâlûl sayılmayı gerektirecek derecede hastalık veya ârızası bulunduğu, önceden veya sonradan, yeterli belgelerle tesbit edilen sigortalı bu hastalık veya ârızası sebebiyle Mâlûllük Sigortası yardımlarından yararlanamaz.

Ancak, bu gibi sigortalılara Mâlûllük Sigortasından evvelce ödenmiş bulunan aylıklar geri alınmaz.

Mâlûllük aylığından yararlanma şartları

MADDE 54. — Mâlûllük aylığından yararlanabilmek için :

- a) 53 ncü maddeye göre mâlûl sayılmak,
- b) En az 5 yıldan beri sigortalı bulunmak, her yıl için ortalama olarak en az 150 gün veya toplam olarak 1 800 gün Mâlûllük, Yaşlılık ve Ölüm Sigortaları primi ödemiş olmak, Şarttır.

Aylığın hesaplanması

MADDE 55. — Mâlûllük aylığı bağlanmasına hak kazanan sigortalıya, işten ayrıldığı tarihten önceki Mâlûllük, Yaşlılık ve Ölüm Sigortaları primi ödenmiş son 10 takvim yılının prim hesabına esas tutulan kazanç tutarları toplamı en yüksek olan yedi takvim yılına göre bulunacak ortalama yıllık kazancının % 50 si oranında yıllık mâlûllük geliri bağlanır.

8 ve 9 takvim yılı prim ödemiş olan sigortalının ortalama yıllık kazancı da yukarıki fıkraya göre hesaplanır. Sekiz takvim yılından az Mâlûllük, Yaşlılık ve Ölüm Sigortaları primi ödemiş olan sigortalının yıllık mâlûllük gelirinin hesabına esas tutulacak ortalama yıllık kazancı prim ödediği takvim yılları esas alınmak suretiyle tesbit edilir.

Başka birinin sürekli bakımına muhtaç durumda mâlûl olan sigortalıya yukarıki fıkralara göre hesaplanacak ortalama yıllık kazancının % 60 ı oranında yıllık mâlûllük geliri bağlanır.

Mâlûllük aylığı yıllık mâlûllük gelirinin on ikide biridir.

Aylığın başlangıcı

MADDE 56. — Sigortalı olarak çalıştığı işten ayrıldıktan sonra yazılı istekte bulunan ve mâlûllük aylığına hak kazanan sigortalının aylığının ödenmesine, kendisinin yazılı isteğinden, mâlûl sayılmasına esas tutulan raporun tarihi yazılı isteğini takibeden takvim ayından sonraki bir tarih ise bu raporun tarihinden sonraki ay başından başlanır.

Çalışma gücünün en az üçte ikisini yitirmiş sayılan sigortalı birinci fıkraya göre aylıkların ödenmesine başlanacağı tesbit edilen tarihte Hastalık Sigortasından geçici iş göremezlik ödeneği almakta ise mâlûllük aylığı geçici iş göremezlik ödeneği verilme süresinin sona erdiği tarihten sonraki ay başından başlar. Şu kadar ki, bağlanacak mâlûllük aylığı, sigortalının Hastalık Sigortasından almakta olduğu geçici iş göremezlik ödeneğinin aylık tutarından fazla ise, aradaki fark, birinci fıkraya göre tesbit edilecek tarihten başlanarak verilir.

Sigortalının kontrol muayenesi

MADDE 57. — Mâlûllük aylığı bağlandıktan sonra, sigortalı, her zaman, başka birinin sürekli bakımına muhtaç duruma girdiğini ileri sürerek mâlûllük aylığının artırılmasını istiyebilir.

Mâlûllük aylığı bağlanan sigortalıları Kurum da her zaman kontrol muayenesine tabi tutabilir.

Gerek Kurumca yaptırılan kontrol muayenesinde, gerekse sigortalının isteği üzerine veya işe alıştırma sonunda yapılan muayenesinde yeniden tesbit edilecek mâlûllük durumuna göre, mâlûllük aylığı :

I - Sigortalının istekte bulunması halinde :

- a) Yazılı isteğini,

b) Yeni mâlûllük durumuna esas tutulan rapor yazılı isteğini takibeden takvim ayından sonraki bir tarihi taşımakta ise bu raporun tarihini,

II - Kurumca kontrol muayenesine veya işe alıştırmaya tabi tutulma halinde de yeni mâlûllük durumuna esas tutulan raporun tarihini,

Takibeden ay başından başlanarak gerekirse artırılır, azaltılır veya kesilir.

Kabul edilir bir özrü olmadığı halde kontrol muayenesini Kurumun yazılı bildirisinde belirtilen tarihten sonraki ay başına kadar yaptırmıyan sigortalının mâlûllük aylığı, kontrol muayenesi için belirtilen tarihten sonraki ay başından başlanarak kesilir. Şu kadar ki, kontrol muayenesini Kurumun yazılı bildirisinde belirtilen tarihten başlayarak üç ay içinde yaptıran ve mâlûllük halinin devam ettiği tesbit edilen sigortalının mâlûllük aylığı, ödemenin kesildiği tarihten başlanarak verilir.

Kontrol muayenesini Kurumun yazılı bildirisinde belirtilen tarihten üç ay geçtikten sonra yaptıran ve mâlûllük halinin devam ettiği tesbit edilen sigortalının mâlûllük aylığı, rapor tarihinden sonraki ay başından başlanarak ödenir.

Aylığın kesilmesi ve yeniden başlaması

MADDE 58. — Mâlûllük aylığı almakta iken sigortalı olarak çalışmaya başlayanların mâlûllük aylıkları, çalışmaya başladıkları tarihten başlayarak kesilir.

Yukarıki fıkraya göre mâlûllük aylıkları kesilenlerden işten ayrılarak mâlûllük aylığı verilmesi için yazılı istekte bulunan sigortalıya, kontrol muayenesine tabi tutulmak ve mâlûllüğünün devam ettiği anlaşılacak şartıyla, eski mâlûllük aylığı, yazılı istekte bulunduğu tarihten sonraki ay başından başlanarak ödenmeye başlanır. Şu kadar ki, bu gibi sigortalılar için yazılı istek tarihlerine göre yeniden mâlûllük aylığı hesaplanır ve bu aylık önce bağlanan mâlûllük aylığından fazla ise hesaplanan yeni aylık üzerinden ödeme yapılır.

BÖLÜM - VI

Yaşlılık Sigortası

Sağlanan yardımlar

MADDE 59. — Yaşlılık sigortasından sağlanan yardımlar şunlardır :

Sigortalıya :

- Yaşlılık aylığı bağlanması,
- Toptan ödeme yapılması.

Yaşlılık aylığından yararlanma şartları

MADDE 60. —

A) Yaşlılık aylığından yararlanabilmek için, sigortalının :

- Kadın ise 55, erkek ise 60 yaşını doldurmuş olması,
- En az 25 yıldan beri sigortalı bulunması,
- En az beş bin gün mâlûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödemiş olması,

Şarttır.

B) Yukarıki (b) ve (c) bentlerinde yazılı şartlardan birini veya her ikisini yerine getirmemiş olmakla beraber sigortalılık süresi 15 - 34 yıl olan ve her yıl için ortalama olarak en az 150 gün mâlûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödemiş bulunan sigortalıya da yaşlılık aylığı bağlanır.

C) 50 yaşını dolduran ve erken yaşlanmış olduğu tesbit edilen sigortalı da, yukarıki (A) veya (B) fıkralarında belirtilen şartlarla yaşlılık aylığından yararlanır.

Aylığın hesaplanması

MADDE 61. — 60 ncı maddenin (A) fıkrasında yazılı şartları yerine getirerek yaşlılık aylığı bağlanmasına hak kazanan sigortalıya, işten ayrıldığı tarihten önce mâlûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödenmiş son on takvim yılının prim hesabına esas tutulan kazanç tutarları toplamı en yüksek olan yedi takvim yılına göre bulunacak ortalama yıllık kazancının % 50 si oranında yıllık yaşlılık geliri bağlanır.

Sekiz ve dokuz takvim yılı prim ödemiş olan sigortalının ortalama yıllık kazancı da yukarıki fıkraya göre hesaplanır.

Sekiz takvim yılından az mâlûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödemiş olan sigortalının yıllık yaşlılık gelirinin hesabına esas tutulacak ortalama yıllık kazancı prim ödediği takvim yılları esas alınarak tesbit edilir.

60 ncı maddenin (B) fıkrasına göre yaşlılık geliri bağlanmasına hak kazanan sigortalıya, yukarıki orandan, sigortalılık süresinin 34 yıldan eksik her tam yılı için % 0,50 indirme yapılmak suretiyle yıllık yaşlılık geliri bağlanır.

60 tan yukarı yaşta aylık bağlanan sigortalının yıllık yaşlılık geliri, yukarıki fıkralara göre tesbit olunacak oranlar, 60 yaşından sonra doldurmuş bulunduğu her tam yaş için % 1 artırılarak hesaplanır.

Yaşlılık aylığı, yıllık yaşlılık gelirinin onikide biridir.

Aylığın başlangıcı

MADDE 62. — Sigortalı olarak çalıştığı işten ayrıldıktan sonra yazılı istekte bulunan ve yaşlılık aylığına hak kazanan sigortalıya bu isteğinden sonraki ay başından başlanarak yaşlılık aylığı bağlanır.

Erken yaşlanmış olması dolayısıyla yaşlılık aylığına hak kazanan sigortalının bu husustaki raporunun tarihi, yazılı isteğini takibeden takvim ayından sonraki bir tarih ise, yaşlılık aylığı, raporun tarihinden sonraki aybaşından başlanarak verilir.

Yukarıki fıkralara göre aylığının ödenmesine başlanacağı tesbit edilen tarihte Hastalık Sigortasından geçici iş göremezlik ödeneği almakta olan sigortalının yaşlılık aylığı geçici iş göremezlik ödeneği verilme süresinin sona erdiği tarihten sonraki ay başından başlar. Şu kadar ki, bağlanacak yaşlılık aylığı sigortalının Hastalık Sigortasından almakta olduğu geçici iş göremezlik ödeneğinin aylık tutarından fazla ise, aradaki fark, yukarıdaki fıkralara göre tesbit edilecek tarihten başlanarak verilir.

Aylığın kesilmesi ve yeniden başlaması

MADDE 63. — Yaşlılık aylığı almakta iken sigortalı olarak çalışmaya başhyanların yaşlılık aylıkları, çalışmaya başladıkları tarihte kesilir.

Yukarıki fıkraya göre yaşlılık aylıkları kesilenlerden işten ayrılarak yaşlılık aylığı verilmesi için yazılı istekte bulunan sigortalıya, eski yaşlılık aylığı, yazılı istekte bulunduğu tarihten sonraki ay başından başlanarak ödenir.

Şu kadar ki, bu gibi sigortalılar için yazılı istek tarihlerine göre yeniden yaşlılık aylığı hesaplanır ve bu aylık önceden bağlanan yaşlılık aylığından çoksa hesaplanan yeni aylık üzerinden ödeme yapılır.

Toptan ödeme

MADDE 64. — Sigortalı olarak çalıştığı işten ayrılan ve mâlûllük veya yaşlılık aylığı bağlanmasına hak kazanamayan :

a) 55 yaşını doldurmuş kadın sigortalıya,

- b) 60 yaşını doldurmuş erkek sigortalıya,
 c) 50 yaşını doldurmuş bulunan ve erken yaşlanmış olduğu tesbit edilen sigortalıya,
 Kendisinin ve işverenlerinin ödediği Mâlûllük, Yaşlılık ve Ölüm Sigortaları primlerinin toplamı, yazılı isteği üzerine, toptan ödeme şeklinde verilir.

BÖLÜM : VII

Ölüm Sigortası

Sağlanan yardımlar

MADDE 65. — Ölüm Sigortasından sağlanan yardımlar şunlardır :

- a) Ölen sigortalının eşine, çocuklarına, ana ve babasına aylık bağlanması,
 b) Ölen sigortalının eşine, çocuklarına, ana ve babasına toptan ödeme yapılması,
 c) Ölen sigortalı için cenaze masrafı karşılığı verilmesi.

Hangi sigortalıların hak sahiplerine aylık bağlanacağı

MADDE 66. —

- a) Mâlûllük veya yaşlılık aylığı almakta iken, yahut yazılı olarak istekte bulunup mâlûllük veya yaşlılık aylığı bağlanmasına hak kazandıktan sonra ölen,
 b) Bağlanmış bulunan yaşlılık aylıkları, sigortalı olarak çalışmaya başlamaları sebebiyle kesilmiş durumda olanlardan ölen,
 c) Bağlanmış bulunan mâlûllük aylıkları sigortalı olarak çalışmaya başlamaları sebebiyle kesilenlerden mâlûllük aylığı alma hakkını yitirmiş durumda olduğu kontrol muayenesi sonunda tesbit edilmeden ölen,
 d) Ölüm tarihinde, en az 5 yıldan beri sigortalı bulunan ve her yıl için ortalama olarak en az 150 gün veya toplam olarak 1 800 gün Mâlûllük, Yaşlılık ve Ölüm Sigortaları primi ödemiş bulunan,
 Sigortalının hak sahibi kimselerine aylık bağlanır.

Aylığın hesaplanması

MADDE 67. — Sigortalının ölümü halinde, hak sahibi kimselerine bağlanacak aylığın tesbitinde :

- a) Sigortalının almakta olduğu veya bağlanmasına hak kazanmış bulunduğu mâlûllük veya yaşlılık aylığı,
 b) Mâlûllük veya yaşlılık aylığı bağlandıktan sonra sigortalı olarak çalışmaya başlaması sebebiyle aylığı kesilen sigortalı için, ölüm tarihine ve 58 ve 63 ncü maddelerdeki esaslara göre tesbit edilecek aylık,
 c) En az 5 yıldan beri sigortalı olan ve her yıl için ortalama olarak en az 150 gün veya toplam olarak 1 800 gün mâlûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödemiş bulunan sigortalının, ölüm tarihinden önce, mâlûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödenmiş son on takvim yılının prim hesabına esas tutulan kazanç tutarları toplamı en yüksek olan yedi takvim yılına göre bulunacak ortalama yıllık kazancının % 50 si üzerinden hesaplanacak yıllık gelirinin onikide biri,
 Esas tutulur.

Sigortalı başka birinin sürekli bakımına muhtaç durumda mâlûl sayılarak aylık bağlanmış veya aylık bağlanmasına hak kazanmış ise, (a) ve (b) fıkralarına göre tesbit edilecek aylıklarda, bu hal nazara alınmadan sigortalıya bağlanabilecek aylık esas tutulur.

Sekiz ve dokuz takvim yılı prim ödemiş olan sigortalının ortalama yıllık kazancı (c) fıkrasına göre hesaplanır.

Sekiz takvim yılından az mâlûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödemiş olan sigortalının yıllık mâlûllük gelirinin hesabına esas tutulacak ortalama yıllık kazanç, prim ödediği takvim yılları esas alınarak tesbit edilir.

Aylık bağlanmamış veya aylık bağlanması için istekte bulunmamış olan sigortalının 60 tan yukarı yaşlarda ölümü halinde (c) fıkrasına göre hesaplanacak yıllık gelir, bu fıkırada belirtilen oran 60 yaşından sonra doldurmuş olduğu her tam yaş için % 1 artırılarak tesbit olunur.

Eş ve çocuklara aylık bağlanması

MADDE 68. — Ölen sigortalının aylık bağlanmasına hak kazanan kimselerine aşağıdaki hükümlere göre aylık bağlanır :

I - Ölen sigortalının 67 nci madde gereğince tesbit edilecek aylığının :

A) Dul karısına % 50 si, aylık alan çocuğu bulunmayan dul karısına üçte ikisi,

B) Sigortalı eşinin ölümü tarihinde çalışmıyacak durumda mâlûl veya 60 yaşını doldurmuş olan ve geçiminin sigortalı tarafından sağlandığı belgelenen kocasına % 50 si, aylık alan çocuğu bulunmayan aynı durumdaki kocaya üçte ikisi,

C) Çocuklardan :

a) 18 yaşını veya ortaöğrenim yapması halinde 20 yaşını, yüksek öğrenim yapması halinde 25 yaşını doldurmamış yahut yaşları ne olursa olsun çalışmıyacak durumda mâlûl bulunanların her birine % 25 i,

b) (a) fıkrasında belirtilen ve sigortalının ölümü ile anasız ve babasız kalan veya ana ve babaları arasında evlilik bağlantısı bulunmayan yahut sigortalı babanın ölümü tarihinde evlilik bağlantısı bulunmakla beraber anaları sonradan evlenenlerin her birine % 50 si,

Oranında aylık bağlanır.

II - Sigortalı tarafından evlât edinilmiş, tanınmış veya nesebi düzeltilmiş yahut babalığı hükme bağlanmış çocuklarıyla sigortalının ölümünden sonra doğan çocukları, bağlanacak aylıktan yukarıda belirtilen esaslara göre yararlanırlar.

III - Hak sahibi eş ve çocuklara bağlanacak aylıkların toplamı, sigortalıya ait aylığın tutarını geçemez. Bu sınırın aşılması için, gerekirse, hak sahibi kimselerin aylıklarından orantılı olarak indirmeler yapılır.

IV - Sigortalının çocuklarına bağlanan aylıklar; çocuğun, 18 yaşını, ortaöğrenim yapması halinde 20 yaşını, yüksek öğrenim yapması halinde 25 yaşını dolduracağı tarihe kadar devam eder. Bu yaşları doldurdukları tarihlerde çalışmıyacak durumda mâlûl olan çocukların aylıkları, bu yaşlara varduktan sonra da kesilmez. 101 nci madde hükmü saklıdır.

V - Sigortalının dul karısı evlenirse aylığı kesilir. Aylığın kesilmesine yol açan evlenme son bulunca aylık yeniden bağlanır. Sonraki kocasından da aylık almaya hak kazanan dul karıya, bu aylıklardan fazla olanı ödenir.

VI - Aylık almakta iken evlenen kız çocukların aylıkları kesilir. Aylığın kesilmesine yol açan evlenmenin son bulması halinde, IV ncü fıkra hükmü saklı kalmak şartıyla, bu tarihten başlanarak yeniden aylık bağlanır.

Ana ve babaya aylık bağlanması

MADDE 69. — Sigortalının ölümü tarihinde eşine ve çocuklarına bağlanması gereken aylıkların toplamı, sigortalıya ait aylıktan aşağı olursa, artanı, eşit hisseler halinde, geçiminin sigortalı tarafından sağlandığı belgelenen ana ve babasına aylık olarak verilir. Ancak, bunların her birinin hissesi sigortalıya ait aylığın % 25 ini geçemez.

Sigortalının ölümü ile eşine ve çocuklarına bağlanabilecek aylıkların toplamı, sigortalıya ait aylıktan aşağı değilse ana ve babanın aylık bağlanma hakları düşer.

Aylığın başlangıcı

MADDE 70. — Sigortalının ölümünde ölüm sigortasından hak sahibi kimselerine bağlanacak aylıklar, ölümle aylığa hak kazandıkları tarihten sonraki ay başından başlar.

Mâlûllük veya yaşlılık aylığı almakta iken ölen sigortalının hak sahibi kimselerinin aylıkları, sigortalının hak kazandığı son aylık devresinin sona erdiği tarihten başlar.

Toptan ödeme

MADDE 71. — Ölen sigortalının hak sahibi kimselerinden hiçbiri bu kanuna göre Ölüm Sigortasından aylık bağlanmasına hak kazanamadıkları takdirde aşağıdaki hükümler uygulanır :

I - Ölen sigortalının kendisinin ve iş verenlerinin ödedikleri Mâlûllük, Yaşlılık ve Ölüm sigortaları primleri toplamının :

A) Dul karısına % 50 si, toptan ödeme alacak durumda çocuğu bulunmayan dul karısına üçte ikisi,

B) Sigortalı eşinin ölümü tarihinde çalışmayacak durumda mâlûl veya 60 yaşını doldurmuş olan ve geçiminin sigortalı tarafından sağlandığı belgelenen kocasına % 50 si, toptan ödeme yapılan çocuğu bulunmayan aynı durumdaki kocaya üçte ikisi,

C) Çocuklardan :

a) 18 yaşını veya ortaöğrenim yapması halinde 20 yaşını, yüksek öğrenim yapması halinde 25 yaşını doldurmamış yahut yaşları ne olursa olsun çalışmayacak durumda mâlûl bulunanların herbirine % 25 i,

b) (a) fıkrasında belirtilen ve sigortalının ölümü ile anasız ve babasız kalan veya ana ve babaları arasında evlilik bağlantısı bulunmayanların herbirine % 50 si,

Toptan ödeme şeklinde verilir.

II - Sigortalı tarafından evlât edinilmiş, tanınmış veya nesebi düzeltilmiş yahut babalığı hükme bağlanmış çocukları, yapılacak toptan ödemeden yukarda belirtilen esaslara göre yararlanırlar.

III - Hak sahibi eş ve çocuklara yapılacak toptan ödemelerin toplamı, toptan ödenecek miktarı geçemez. Bu sınırın aşılması için, gerekirse, hak sahibi kimselerin hisselerinden orantılı olarak indirmeler yapılır.

IV - Sigortalının ölümü tarihinde eşine ve çocuklarına yapılacak toptan ödemelerin toplamı, toptan ödenecek miktardan aşağı olursa, artanı, eşit hisseler halinde, geçimi sigortalı tarafından sağlandığı belgelenen ana ve babasına verilir. Ancak, bunların herbirinin hissesi % 25 i geçemez.

V - Yukarıki esaslara göre toptan ödeme yapıldıktan sonra kalıntı olursa, sigortalının ölümünden sonra doğacak çocukları ile nesebi düzeltilecek veya babalığı hükme bağlanacak çocuklarına da bu madde hükümlerine göre toptan ödeme yapılır.

BÖLÜM - VIII**Primler***Prim alınması*

MADDE 72. — İş kazalarıyla meslek hastalıkları, hastalık, analık, mâlûllük, yaşlılık ve ölüm sigortalarının gerektirdiği her türlü yardım ve ödemelerle her çeşit yönetim giderlerini karşılamak üzere, Kurumca bu kanun hükümlerine göre prim alınır.

Genel yönetim giderleri, Kurumun yıllık genel gelirlerinin % 10 unu aşamaz.

*Prim oranları***MADDE 73. —**

A) Tarifesine göre tesbit edilecek İş Kazalarıyla Meslek Hastalıkları Sigortası priminin tamamı işverenler tarafından verilir. Bu primin nispeti % 6 yı geçemez.

B) Hastalık Sigortası primi, sigortalının kazancının % 8 i, 3 ncü madde II nci bendinin (B) fıkrasında belirtilen çıraklar için ise % 4 üdür.

Bunun yarısı sigortalı hissesi, yarısı da işveren hissesidir.

C) Analık Sigortası primi, sigortalının kazancının % 1 idir. Bu primi vermekle yalnız işveren yükümlüdür.

D) Mâlûllük, Yaşlılık ve Ölüm Sigortaları primi, sigortalının kazancının % 11 idir. Bunun % 5 i sigortalı hissesi, % 6 sı da işveren hissesidir.

İş kazalarıyla meslek hastalıkları prim oranının tesbiti

MADDE 74. — İş kazalarıyla meslek hastalıkları sigortası primi, yapılan işin iş kazası ve meslek hastalığı bakımından gösterdiği tehlikenin ağırlığına göre tesbit edilir.

İş kolları, tehlikenin ağırlığına göre sınıflara, bu sınıflar da özel iş şartlarına ve tehlikeyi önlemek için alınmış olan tedbirlere göre derecelere ayrılır.

Hangi iş kollarının hangi tehlike sınıfına girdiği, tehlike sınıf ve derecelerine ait prim oranlarının ve tehlike derecelerinin belli edilmesinde uygulanacak esaslar, ilgili bakanlıkların düşünceleri sorulduktan sonra Çalışma Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulu kararıyla yürürlüğe konacak bir tarife ile tesbit olunur.

Prim tarifesi gerekli görülürse aynı usulle değiştirilebilir.

Prim oranları, iş kazaları ve meslek hastalıklarından dolayı yapılması gereken her türlü sigorta yardımları ve idare masrafları ile bağlanacak gelirlerin tesis sermayeleri toplamı göz önünde tutularak hesaplanır.

Tehlike sınıf ve derecelerinin belli edilmesi

MADDE 75. — Yapılan işin 74 ncü maddede belirtilen tarifeye göre hangi tehlike sınıf ve derecesine girdiği ve ödenecek iş kazalarıyla meslek hastalıkları sigortası primi oranı Kurumca belli edilerek işverene yazı ile bildirilir.

İş kazalarını ve meslek hastalıklarını önleyecek tedbirler hakkındaki mevzuat hükümlerine uygun bulunmadığı tesbit edilen işler, Kurumca daha yüksek primli derecelere konulabilir.

Kurum, tesbit edilmiş bulunan tehlike sınıf ve derecesini, yaptıracağı incelemelere dayanarak kendiliğinden veya işverenin isteği üzerine değiştirebilir.

Kurumca yapılacak değişikliklere ilişkin kararın takvim yılından en az bir ay önce işverene ve işveren tarafından değişiklik isteğinin de takvim yılından en az iki ay önce Kuruma bildirilmesi şarttır.

Böylece, karara bağlanacak değişiklikler, yukarıdaki fıkrada yazılı karar veya istekten sonraki takvim yılı başında yürürlüğe girer.

İşveren, tehlike sınıf ve derecesiyle prim oranı hakkında Kurumca yapılacak yazılı bildiriye aldıktan sonra bir ay içinde Çalışma Bakanlığına itirazda bulunabilir. Bakanlık bu itirazı inceliyerek 3 ay içinde vereceği kararı ilgiliye bildirir.

İtiraz primlerin ödenmesini geciktirmez.

İşveren bu madde gereğince tehlike sınıf ve derecesine karşı Çalışma Bakanlığına yahut bu Bakanlığın vereceği karar üzerine Danıştaya başvurursa, bu kanunun 81 nci maddesinin uygulanmasında, İcra ve İflâs Kanununun ilgili maddesinde yazılı bir yıllık süre, birinci halde Bakanlık kararının iptal süresi sonunda, ikinci halde ise Danıştay kararının kesinleştiği tarihten başlar.

Tehlike sınıf ve derecelerine dokunabilecek değişiklikler

MADDE 76. — İşveren, tehlike sınıf ve derecesine dokunabilecek her türlü değişiklikleri bir ay içinde kuruma yazı ile bildirmekle yükümlüdür.

Bu bildirme üzerine Kurum, yaptıracağı incelemeler sonunda tehlike sınıf ve derecesini değiştirebilir.

Tehlike sınıf ve derecesine dokunabilecek değişiklik bir ay içinde bildirilirse bu konuda Kurumca verilecek karar, değişikliğin meydana geldiği tarihten sonraki ay başından uygulanır.

Tehlike sınıf ve derecesine dokunabilecek değişiklik bir ay içinde bildirilmezse:

a) Tehlike sınıfı yükseliyorsa, değişikliğin meydana geldiği,

b) Tehlike sınıfı alçalıyorsa, değişikliğin Kurumca öğrenildiği,

Tarihler esas alınmak ve bu tarihlerden sonraki ay başından uygulanmak üzere, Kurumca karar alınır.

Prime esas ücretler

MADDE 77. — Sigortalılarla işverenlerin bir ay için ödiyecekleri primlerin hesabında :

a) Sigortalıların o ay için hakettikleri ücretlerin,

b) Prim, ikramiye ve bu nitelikteki her çeşit istihkaktan sigortalılara o ay içinde ödenenlerin,

c) İdare veya kaza mercilerince verilen karar gereğince (a) ve (b) fıkralarında yazılı kazançlar niteliğinde olmak üzere sigortalılara o ay içinde yapılan ödemelerin,

Brüt toplamı esas alınır.

Şu kadar ki, yolluklar, çocuk ve aile zamları, ölüm, doğum ve evlenme yardımları ile aynı yardımlar sigorta primlerinin hesabına esas tutulacak ücretlerin aylık tutarının tesbitinde nazara alınmaz.

Her sigortalının prim hesabına esas tutulacak aylık kazanç toplamının 50 kuruşa kadar olan lira kesri nazara alınmaz, 50 kuruş ve daha fazla olan kesirler liraya çıkarılır.

Günlük, haftalık veya aylık olarak belirli bir ücrete dayanmış olmayıp da komisyon ücreti ve kâra katılma gibi belirsiz zaman ve miktar üzerinden ücret alan sigortalıların prim ve ödeneklerinin hesabında esas tutulacak günlük kazançları, 73 nci madde hükmü saklı kalmak şartıyla, Bakanlar Kurulu kararıyla belli edilir.

Şu kadar ki, sigortalının ayrıca belirli bir kazancı varsa, bu takdirde prim ve ödeneklerin hesabında esas tutulacak günlük kazancı, yukarıki fıkraya göre hesabedilecek günlük kazancına belirli kazancı üzerinden hesaplanacak günlük kazancın ilâvesi suretiyle bulunur.

Bu kanun gereğince primlerin hesabına esas tutulacak günlük kazanç, sigortalının, bir ay için prime esas tutulan kazancının otuzda biridir.

Günlük kazancın hesabına esas tutulan ay içindeki bazı günlerde çalışmamış ve çalışmadığı günler için ücret almamış sigortalının günlük kazancı, o ay için prime esas tutulan kazancı ücret aldığı gün sayısına bölünerek hesaplanır.

Sigortalıların günlük kazançlarının hesabında esas tutulan gün sayıları, aynı zamanda, bunların prim ödeme gün sayılarını gösterir.

Bir ay içinde çeşitli işverenlerin işinde çalışan sigortalının bu kanun gereğince alınacak primlerine esas tutulacak aylık ve günlük kazancının tesbitinde her işverenden elde ettiği aylık ve günlük kazanç tutarı ayrı ayrı nazara alınır ve primler buna göre hesaplanır.

Günlük kazanç sınırları

MADDE 78. — Bu kanun gereğince alınacak prim ve verilecek ödeneklerin hesabına esas tutulan günlük kazançların üst sınırı 100 liradır. Alt sınırı da, 6 liradan aşağı olmamak üzere, Bakanlar Kurulu kararı ile tesbit olunur.

Bakanlar Kurulu kararı ile tesbit edilen günlük kazançtan daha aşağı miktarda günlük kazancı olanlarla ücretsiz çalışanların günlük kazançları alt sınır üzerinden, günlük kazançları 100 liranın üstünde olan sigortalıların günlük kazançları da 100 lira olarak hesaplanır.

Sigortalının kazancı ile günlük kazancın Bakanlar Kurulu kararıyla tesbit olunacak alt sınırı arasındaki farka ait sigorta primlerinin tümünü işveren öder.

Prim belgeleri ve ölçümleme

MADDE 79. — İşveren, bir ay içinde çalıştırdığı sigortalıların, sigorta primleri hesabına esas tutulan kazançlar toplamı ve prim ödeme gün sayıları ile sigorta primlerini gösteren ve niteliği, usul ve esaslarıyla verilme süreleri hazırlanacak tüzükte belirtilecek olan kayıt ve belgeleri Kuruma ve sigortalı hesap kartlarını sigortalılara vermeye veya o ay içinde sigortalı çalıştırılmadığını ve ücret ödenmediğini süresi içinde yazılı olarak Kuruma bildirmeye mecburdur.

Bu belgeler, tüzükte belirtilen usul ve esaslara göre düzenlenmez veya vaktinde Kuruma verilmezse yahut bu belgelerin dayandığı kayıtlar belgelerde yazılı olanları doğrulayıcı nitelikte görülmezse veyahut belgelerde yazılı olanları doğruluyacak kayıt ve belgeler gösterilmezse, Kurum, sigorta primleri hesabına esas tutulacak kazançlar toplamını, hazırlanacak tüzükteki usul ve esaslara göre ölçümler.

Ölçümleme sonucunda tesbit edilecek prim borcu işverene tebliğ edilir. İşveren bu borca karşı 15 gün içinde, itiraz edilen miktarın yüzde biri tutarında bir ücreti peşinen Kurum veznesine yatırmak suretiyle, prim itiraz komisyonuna başvurabilir. İtiraz takibi durdurur. Peşin alınan ücret, itiraz sonucuna göre, haklı çıktığı oranda işverene iade olunur. Taraflar, prim itiraz komisyonu kararı aleyhine, kararın tebliği tarihinden itibaren bir ay içinde yetkili iş mahkemesine müracaat edebilirler. Mahkemeye müracaat edilmesi prim borcunun takibini ve ödenmesini durdurmaz. Prim itiraz komisyonunun teşekkül tarzı, çalışma usul ve esasları ile hangi üyelerine ve ne miktar ücret verileceği tüzük ile tesbit olunur.

Sigorta primlerinin ölçümleme yolu ile tesbit olunması, işverenin usul ve esasları tüzükle tesbit olunacak kayıt ve belgeleri düzenleme ve Kuruma verme yükümünü kaldırmaz.

Usul ve esasları tüzükle tesbit olunacak belgeleri işveren tarafından verilmeyen sigortalılar çalıştıklarını, hizmetin geçtiği yılın sonundan başlayarak beş yıl içinde mahkemeye başvurarak alacakları ilâm ile ispat ederlerse bunların mahkeme kararında belirtilen aylık kazanç toplamı ile prim ödeme gün sayıları nazara alınır.

Sigortalının çalıştığı bir veya birkaç işte, bu kanunda yazılı prim ödeme şartını yerine getirmiş olmasına rağmen kendisi için verilmesi gereken kayıt ve belgeler işveren tarafından verilmemiş veya verilen kayıt ve belgelerde kazançların veya prim ödeme gün sayılarının eksik gösterildiği Kurumca tesbit edilirse, hastalık ve anahk sigortalarından gerekli yardım yapılır.

Primlerin ödenmesi

MADDE 80. — İşveren, bir ay içinde çalıştırdığı sigortalıların sigorta primlerine esas tutulacak kazançlar toplamı üzerinden bu kanun gereğince hesaplanacak prim tutarlarını ücretlerinden kesmeye ve kendilerine ait primler tutarını da bu miktara ekliyerek en geç ertesi ayın sonuna kadar Kuruma ödemeye mecburdur.

77 nci maddenin (a) fıkrası gereğince hak edilen ve fakat ödenmemiş olan ücretler üzerinden hesaplanacak primler hakkında da yukarıki fıkra hükmü uygulanır.

Prim, süresi içinde ve tam olarak ödenmezse, ödenmeyen kısmına, sürenin bittiği tarihten başlayarak bir aylık süre için % 10 ve bundan sonraki her ay için % 2 gecikme zammı uygulanır.

Ay kesirleri tam ay olarak hesabedilir. Gecikme zammı yalnız prim alacaklarına uygulanır ve tutarı bu zammın uygulandığı prim miktarının % 20 sini geçemez.

Dâva veya icra kovuşturması açılmış olsa bile primlerin ödenmemiş kısmı için gecikme zammı tahsil olunur.

Primlerin zamanında ödenmeyen kısmı için, gecikme zammının uygulandığı sürenin sonundan itibaren kanuni faiz tahsil olunur. 82 nci madde şümulüne giren müteselsil sorumluluk halinde faiz borçları da nazara alınır.

Ödenmeyen primler için Kurumca düzenlenecek belgeler

MADDE 81. — Bu kanuna göre alınacak sigorta primlerinin ödenmesi için Kurumca işverene yapılacak bildiri üzerine prim borçları ödenmezse, kurumca düzenlenen ve işverenin prim borcu miktarını gösteren belgeler resmî dairelerin usulüne göre verdikleri belgeler hükmünde olup, icra ve iflâs dairelerince, bunların tabi oldukları hükümlere göre işlem yapılır.

Prim borçlarına halef olma

MADDE 82. — Sigortalıların çalıştırıldığı işyeri devredilir veya intikal ederse, eski işverenin Kuruma olan sigorta primi ile gecikme zammı borçlarından aynı zamanda yeni işveren de müteselsilen sorumludur.

Bu hükme aykırı sözleşmeler muteber değildir.

Teminatın prim borçlarına karşılık tutulması

MADDE 83. — Devlet, il ve belediyeler ile sermayesinin en az yarısı Devlet, il ve belediyelere ait her çeşit teşekkül ve müesseseler, kamu müesseseleri ve özel kanunlarla kurulan teşekküllerce ihale yolu ile yaptırılan her türlü işleri üzerine alanlarla bunların adresleri, ilgili makamlar tarafından Kuruma bildirilir. İş alanlar tarafından bu işlere karşılık gösterilen her türlü teminat, prim ile gecikme zammı borçları kalmadığına dair kurumdan alınan bir belge gösterilmedikçe geri verilmez. Ödenmemiş sigorta primleri ile gecikme zamları tutarı bu teminattan kesilerek veya teminat paraya çevrilerek kuruma yatırılır. Ancak, prim ile gecikme zammı borçları için Kurumca kabul edilecek bir banka teminat mektubu Kuruma tevdi olunduğu takdirde, iş alanların yukarıda belirtilen teminatları Kurumun vereceği belgeye istinaden geriverilir.

Yersiz olarak alınan primlerin geriverilmesi

MADDE 84. — Yanlış ve yersiz olarak alınmış olduğu anlaşılan primler, alındıkları tarihlerden on yıl geçmemiş ise, hisseleri oranında işverenlere ve sigortalılara geriverilir.

İşverenlere geriverilecek primler için Kurumca kanuni faiz de ödenir. Bu faiz, primin Kuruma yatırıldığı tarihi takibeden aybaşından iadenin yapıldığı ayın başına kadar geçen süre için hesaplanır.

Primleri geriverilenlere, primleri iptal edilen çalışmaları dolayısıyla, Kurumca iş kazalarıyla meslek hastalıkları sigortasından yapılmakta olan yardım ve ödemeler durdurulur. Hastalık, Anahlık, Mâlûllük, Yaşlılık ve Ölüm Sigortalarından yapılmakta olan yardımlar ile verilmekte olan ödenek ve aylıklar ise, ilgililer bu sebeple gerekli yardım, tahsis ve ödeme şartlarını yitirmiş olurlarsa durdurulur. Şu kadar ki, daha önce sağlanan yardımlara ait giderler ilgililerden geri alınmaz.

BÖLÜM - IX

İsteğe bağlı sigorta

Şartlar

MADDE 85. — Sigortalılık süresi en az 5 yıl olan ve en az 750 gün mâlûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödemiş bulunan sigortalı aşağıdaki şartlarla mâlûllük, yaşlılık ve ölüm sigortalarına isteğe bağlı olarak devam edebilir:

- İsteğe bağlı olarak sigortaya devam edeceğini Kuruma yazı ile bildirmek,
- Daha önce kendisine aylık bağlanmamış veya toptan ödeme yapılmamış olmak,
- İsteğe bağlı olarak sigortaya devam isteğinin kabul edildiğinin Kurumca sigortalıya yazı ile bildirildiği tarihten sonra gelen ve Kurumca belli edilecek taksit dönemi başından başlayarak her yıl en az 300 gün sigorta primi ödemek.

(c) bendi gereğince ödenecek primler, sigortalının, yazılı istekte bulunduğu tarihten önce prim ödediği son takvim yılında elde ettiği ve sigorta primi hesabına esas tutulan kazançlar toplamının prim ödeme gün sayısı toplamına bölünmesiyle bulunacak ortalama günlük kazanç göre alınır. Böylece tesbit olunacak günlük kazancın lira kesirleri liraya çıkarılır.

Bu suretle tesbit olunan günlük kazanç, sigortalı tarafından, takvim yılı başından üç ay önce Kuruma yazıyla bildirilmek şartıyla her yıl % 10 oranında artırılabilir.

Günlük kazançlar, 78 nci maddeye göre tesbit edilen alt sınırdan aşağı ve üst sınırdan yukarı olamaz.

Ortalama günlük kazanç üzerinden 73 ncü maddenin (D) fıkrasına göre tesbit olunacak primlerin tümünü sigortalı öder.

Sigortalıların zorunlu ve isteğe bağlı olarak ödedikleri primler, bu primlere ait gün sayıları ve yıllık kazanç tutarları birleştirilir.

Sigorta haklarını isteğe bağlı olarak devam ettirenler yıllık primlerini Kurumun belli edeceği tarihlerde dört eşit taksitte öderler. Her hangi bir taksidi kanuni faizi ile birlikte ve taksit tarihinden başlayarak en geç altı ay içinde yatırmayan sigortalılar başlamış buldukları isteğe bağlı sigortaya devam edemezler.

Bu gibiler bir yıl geçmedikçe yeniden isteğe bağlı sigortaya devam etmek isteğinde bulunamazlar.

Topluluk sigortası

MADDE 86. — Kurum, 2 nci ve 3 ncü maddelere göre sigortalı durumunda bulunmayanların, Çalışma Bakanlığınca onanacak genel şartlarla (iş kazalarıyla meslek hastalıkları), (hastalık), (analık), (Mâlûllük, yaşlılık ve ölüm) sigortalarından birine, birkaçına veya hepsine toplu olarak tabi tutulmaları için, işverenlerle veya dernek, birlik, sendika ve başka teşekküllerle sözleşmeler yapabilir.

BÖLÜM - X

Ortak hükümler

Üçüncü kişinin aracılığı

MADDE 87. — Sigortalılar üçüncü bir kişinin aracılığı ile işe girmiş ve bununla sözleşme yapmış olsalar bile, bu kanunun iş verene yüklediği ödevlerden dolayı, aracı olan üçüncü kişi ile birlikte asıl işveren de sorumludur.

Bir işte veya bir işin bölüm veya eklentilerinde işverenden iş alan ve kendi adına sigortalı çalıştıran üçüncü kişiye aracı denir.

Ödenek ve gelirlere esas tutulacak günlük kazanç

MADDE 88. — İş kazalarıyla meslek hastalıkları, hastalık ve analık hallerinde verilecek ödenek ve gelirlerin hesabına esas tutulacak günlük kazanç, iş kazasının veya doğumun olduğu, yahut meslek hastalığı veya hastalık dolayısıyla iş göremezliğin başladığı tarihten önceki üç takvim ayı içinde, bu kanunun uygulandığı bir veya birkaç işte 77 nci maddenin (a) ve (b) fıkralarına göre elde edilen ve sigorta primi hesabına esas tutulan kazançlar toplamının 90 da biridir.

Günlük kazancın hesabına esas tutulan üç takvim ayı içinde bâzı iş günlerinde çalışmamış ve çalışmadığı günler için ücret almamış olan sigortalının ödenek ve gelire esas olan kazancı, o üç aylık devre içinde 77 nci maddenin (a) ve (b) fıkralarına göre elde ettiği kazanç toplamının 77 nci maddenin (a) fıkrasına göre ücret aldığı gün sayısına bölünmesi suretiyle hesaplanır.

77 nci maddenin (c) fıkrasına göre yapılan ödemelerden, ödenek ve gelirin hesabına esas tutulan üç aylık dönemden önceki aylara ilişkin olanlar, günlük kazancın hesabında nazara alınmaz.

Günlük kazancın hesabında 77 nci maddenin (b) fıkrasında belirtilen ödemeler de nazara alınmışsa, ödenek ve gelire esas alınan günlük kazancın tutarı, 77 nci maddenin (a) fıkrasında yazılı ücret toplamının 90 a veya ücret alınan gün sayısına bölünmesiyle hesaplanacak günlük kazançta bunun % 50 si oranında bir ekleme yapılarak bulunan miktardan çok olamaz.

Günlük kazancın hesabına esas tutulan üç aylık dönem içinde çalışmamış ve ücret almamış olan sigortalının günlük kazancının tesbitinde, iş kazasının veya doğumun olduğu yahut meslek hastalığı veya hastalık dolayısıyla iş göremezliğin başladığı tarihten önceki oniki takvim ayı içinde çalıştığı son üç aylık dönemde elde ettiği kazanç esas tutulur ve günlük kazanç yukarıki fıkralara göre hesaplanır.

12 aylık dönemde çalışmamış ve ücret almamış olan sigortalı işe girdiği takvim ayı içinde iş kazası veya meslek hastalığı dolayısıyla iş göremezliğe uğrarsa, günlük kazancı, iş göremezliğinin başladığı tarih ile işe girdiği tarih arasındaki sürede elde ettiği kazanç toplamı ücret aldığı gün sayısına bölünerek hesaplanır. İşe girdiği gün iş kazasına uğrıyan sigortalının da taraflarca kararlaştırılmış olan günlük ücreti günlük kazanç sayılır. Sigortalı olarak çalışmaya ilk defa başlayanlar hakkında da bu fıkra hükmü uygulanır.

Sigortalı olarak ilk defa çalışmaya başladığı gün iş kazasına uğrıyan ve parça başına veya yapılan iş miktarına göre ücret alan sigortalının günlük kazancının hesabında aynı veya benzeri bir işte çalışan benzeri bir sigortalının günlük kazancı esas tutulur.

Günlük kazancının hesabına esas tutulan dönem içinde aynı zamanda birden çok işte çalışan sigortalının ödenek ve gelire esas tutulacak günlük kazancının tesbitinde, bu işler dolayısıyla elde edilen ve sigorta primi hesabına esas tutulan kazançlar ayrı ayrı nazara alınır ve günlük kazanç yukarıki esaslar dairesinde hesaplanır.

Meslek hastalığı, sigortalının sigortalı olarak çalıştığı son işinden ayrıldığı tarihten bir yıl geçtikten sonra meydana çıkmış ise, günlük kazancı, bu son işinden ayrıldığı tarih esas alınarak yukarıki fıkralara göre hesaplanır.

İş kazalarıyla meslek hastalıkları sigortasından bağlanacak gelirlere esas tutulacak yıllık kazanç, yukarıki hükümlere göre hesaplanacak günlük kazancın 360 katıdır.

Geçici iş göremezlik ödeneğinin hesaplanması

MADDE 89. — İş kazası, meslek hastalığı veya hastalık halinde verilecek geçici iş göremezlik ödeneği, sigortalının 78 ve 88 nci maddeler gereğince hesaplanacak günlük kazancının yarısıdır.

Sigortalının geçindirmekle yükümlü olduğu kimsesi varsa geçici iş göremezlik ödeneği günlük kazancının üçte ikisi üzerinden hesaplanır.

Sağlık müesseselerine yatırılmak yahut bakımı Kurumca sağlanarak kaplıca veya içmelere gönderilmek yoluyla tedavi ettirilen sigortalıya günlük kazancının üçte biri verilir. Bu yoldan te-

davi ettirilen sigortalının geçindirmekle yükümlü olduğu kimsesi varsa, bu ödenek sigortalının günlük kazancının yarısına çıkarılır.

Sürekli iş göremezlik geliri almakta olan sigortalı aynı ârıza veya meslek hastalığı dolayısıyla yeniden tedavi edilir ve yazılı istekte bulunursa, sürekli iş göremezlik gelirine esas tutulan kazanç göre hesaplanacak bir günlük geçici iş göremezlik ödeneği ile üç aylık sürekli iş göremezlik gelirinin doksanda biri arasındaki fark, kendisine her gün için geçici iş göremezlik ödeneği olarak verilir.

Geçici iş göremezlik ödenekleri haftalık olarak ve işledikten sonra Kurumca verilir.

Kurumdan doğrudan doğruya alınmasında güçlük bulunursa, bu ödenek, Kurumun talimatı uyarınca, işveren tarafından Kurum hesabına sigortalıya verilir. Kurum, bu kanuna uygun olarak verilen ödenekleri belgelerine dayanarak işverene öder.

Sigortalı kadının analığında verilecek günlük ödenek, kazancının üçte ikisidir.

Muayene için sigortalıya verilecek belge

MADDE 90. — İşveren, iş kazası, meslek hastalığı, hastalık ve analık hallerinde, sigortalının kazancını ve prim ödeme gün sayılarını göstermek üzere, örneği Kurumca hazırlanacak belgeyi düzenliyerek sigortalıya vermekle yükümlüdür.

Bu belgede yazılı bilginin yanlış olması sebebiyle sigortalıya yersiz olarak verilen ödenekler ile sigortalının eş ve çocuklarına yersiz olarak yapılan sağlık yardımları masrafları işverenden alınır.

Geçici iş göremezlik ödeneklerinin birleşmesi

MADDE 91. — Bir sigortalıda, iş kazası, meslek hastalığı, hastalık ve analık hallerinden birkaçı birleşirse, sigortalıya, iş kazalarıyla meslek hastalıkları, hastalık ve analık sigortalarından hak kazandığı geçici iş göremezlik ödeneklerinden en yükseği verilir.

Gelir ve aylıkların birleşmesi

MADDE 92. — Hem mâlûllük hem de yaşlılık sigortasından aylık bağlanmasına hak kazanan sigortalıya, bu aylıklardan yüksek olanı, aylıklar eşitse yalnız yaşlılık aylığı bağlanır.

Mâlûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları ile iş kazalarıyla meslek hastalıkları sigortasından hak kazanılan aylık ve gelirler birleşirse, sigortalıya veya hak sahibine bu aylık ve gelirlerden yüksek olanın tümü, eksik olanının da yarısı bağlanır. Bu aylık ve gelirler eşitse, iş kazalarıyla meslek hastalıkları sigortasından bağlanan gelirin tümü, mâlûllük, yaşlılık ve ölüm sigortalarından bağlanan aylığın da yarısı verilir. Mâlûllük, yaşlılık ve ölüm sigortalarından aylık bağlanmadan önce iş kazalarıyla meslek hastalıkları sigortasından bağlanan ve sermayeye çevrilen gelirler ile yaşlılık sigortasından yapılacak toptan ödemelerde bu fıkra hükmü uygulanmaz.

Mâlûllük sigortasından aylık bağlanmasına ve yaşlılık sigortasından toptan ödeme yapılmasına hak kazanan sigortalıya yalnız aylık verilir.

Ana ve babalarından gelir veya aylığa hak kazanan çocuklar

MADDE 93. — Sigortalı olan ana ve babalarının ölümünde her ikisinden de gelir veya aylık bağlanmasına hak kazanan çocuklara, bunlardan intikal eden gelir ve aylıklardan yüksek olanının tümü eksik olanının da yarısı bağlanır.

Ancak, 71 nci madde gereğince yapılacak toptan ödemelerde yukarıki fıkra hükmü uygulanmaz.

Lira kesirleri

MADDE 94. — Bu kanuna göre sigortalıya veya hak sahibi kimselerinin her birine bağlanacak gelir veya aylığın aylık tutarındaki lira kesirleri liraya çıkarılır.

Değişen gelir ve aylıkların başlangıcı

MADDE 95. — Bu kanuna göre gelir veya aylık bağlanan sigortalı ile hak sahibi kimselerinin durumlarında kendilerine veya başka hak sahiplerine bağlanmış bulunan gelir veya aylık miktarının değiştirilmesini gerektiren bir durum meydana gelirse, gelir veya aylık miktarları, değişikliğin meydana geldiği tarihten sonraki ay başından başlanarak yeni duruma göre değiştirilir. 25, 57 ve 101 nci maddeler hükümleri saklıdır.

Aylıkların alt sınırı

MADDE 96. — Bu kanuna göre Mâlûllük ve Yaşlılık Sigortalarından bağlanacak aylıklar ile Ölüm Sigortasından hak sahibi kimselere bağlanacak aylıklara esas tutulacak aylıkların yıllık tutarı 3 000 liradan aşağı olamaz.

Gelir ve ödeneklerin, günlük kazancın alt sınırına göre artırılması

MADDE 97. — Sigorta prim ve ödeneklerinin hesabına esas tutulacak ve 78 nci madde gereğince Bakanlar Kurulu kararı ile tesbit olunacak günlük kazancın alt sınırında meydana gelecek yükselmelerde, iş kazalarıyla meslek hastalıkları, hastalık ve analık sigortalarından, yeniden tesbit edilen alt sınırın altında bir günlük kazanç üzerinden ödenek veya gelir almakta olanların veya almaya hak kazanmış bulunanların bu ödenek ve gelirleri, günlük kazancın alt sınırının yükseldiği tarihten başlanarak, yükseltilmiş günlük kazanç alt sınırına göre artırılır.

Gelir ve aylıkların ödenmesi

MADDE 98. — Sigortalıya ve hak sahibi olan kimselere bağlanan gelir ve aylıklar üç ayda bir peşin verilir. Gelir veya aylığın bağlanış tarihi ile ilk dönem arasındaki haklar ayrıca ödenir. Peşin verilen gelir ve aylıklar durum değişikliği veya ölüm halinde geri alınmaz.

Hakkın düşmesi

MADDE 99. — Bu kanunda aksine hüküm bulunmadıkça, iş kazalarıyla meslek hastalıkları, hastalık, analık ve ölüm sigortaları hakları, hakkı doğuran olay tarihinden başlanarak beş yıl içinde istenmezse düşer.

İş kazalarıyla meslek hastalıkları, mâlûllük, yaşlılık ve ölüm sigortalarından her hangi bir döneme ilişkin gelir veya aylığını beş yıl içinde almıyanların bu döneme ilişkin gelir ve aylıkları ödenmez.

Geçici iş göremezlik ödenekleri hakkında da yukarıki fıkra hükmü uygulanır.

Avans

MADDE 100. — Kurum, gelir, aylık veya toptan ödeme işlemlerine başlanmış bulunan ve gelir veya aylık bağlanmasına veya toptan ödeme yapılmasına hak kazandığı anlaşılan sigortalıya veya hak sahibi kimselerine, ileride alacaklarından kesilmek üzere, avans verebilir.

Eş ve çocukların kontrol muayeneleri

MADDE 101. — Bu kanuna göre gelir veya aylık bağlanan çalışamıyacak durumda mâlûl koca ve çocuklar ile mâlûllük veya yaşlılık aylığı bağlanan sigortalının çalışamıyacak durumda mâlûl koca ve çocukları, Kurumca kontrol muayenesine tabi tutulabilir.

Mâlûl koca 60 yaşını doldurduktan sonra kontrol muayenesine tabi tutulmaz.

Bağlanmış bulunan gelir ve aylıklar, kontrol muayenesi sonunda tesbit edilecek mâlûllük durumuna göre gerekirse rapor tarihinden sonraki ay başından başlanarak eksiltilir veya kesilir.

Kabul edilir bir özrü olmadığı halde kontrol muayenesi, Kurumun yazılı bildirisinde belirtilen tarihten sonraki ay başına kadar yaptırılmazsa, koca ve çocukların çalışamıyacak durumda mâlûl sayılmaları sebebiyle bağlanmış veya artırılmış bulunan gelir ve aylıklar kontrol muayenesi için belirtilen tarihten sonraki ay başından başlanarak eksiltilir veya kesilir.

Şu kadar ki, kontrol muayenesi Kurumun yazılı bildirisinde belirtilen tarihten başlanarak üç ay içinde yaptırılır ve mâlûllük durumunun devam ettiği tesbit olunursa eksiltilen veya kesilen gelir veya aylıklar eksiltildiği veya kesildiği tarihten başlanarak verilir.

Kontrol muayenesi Kurumun yazılı bildirisinde belirtilen tarihten üç ay geçtikten sonra yaptırılır ve mâlûllük durumunun devam ettiği tesbit olunursa, eksiltilen veya kesilen gelir veya aylıklar rapor tarihinden sonraki ay başından başlanarak ödenir.

Yol parası

MADDE 102. — Bu kanun gereğince, sigortalılar ile bunların hak sahibi kimseleri veya geçindirmekle yükümlü oldukları kimseler :

- a) Muayene ve tedavi,
- b) Protez araç ve gereçlerinin sağlanması, takılması, onarılması ve yenilenmesi,
- c) Analık,
- d) Sürekli iş göremezlik veya mâlûllük durumlarının tesbiti,
- e) Erken yaşlanma halinin tesbiti,
- f) Sağlık durumlarının tesbiti,
- g) Raporlarının Kurumca yeter görülmemesi üzerine yeniden muayene,
- h) Kontrol muayenesi,

Dolayısıyla Kurumca bir yerden başka bir yere gönderilirlerse, bunların ve sağlık durumları sebebiyle başkalarıyla birlikte gitmelerinin gerektiği hekim raporu ile belgelenenlerle birlikte gidecek kimselerin gidip gelme yol paraları ile zaruri masrafları Çalışma Bakanlığınca onanacak tarifeye göre Kurumca ödenir.

İlgililerin istekleri veya itirazları üzerine Kurumca muayeneye gönderilenlerden, sadece, isteklerinin doğru olduğu anlaşılanların ve gerektiğinde bunlarla beraber gidenlerin gidip gelme yol paraları ile zaruri masrafları verilir.

Yukarda belirtilen durumlarda, gerek buldukları gerekse gönderildikleri yerlerde yapılan muayene ve müşahedeler için ilgililerden Kurumca masraf alınmaz.

Cenaze masrafı karşılığı

MADDE 103. — İş kazası veya meslek hastalığı sonucu ölen sigortalı ile sigortalı olarak çalışmakta veya mâlûllük yahut yaşlılık aylığı almakta iken veyahut sigortalı olarak çalıştığı işten ayrıldığı tarihten bir yıl geçmeden ölen sigortalının ailesine, Bakanlar Kurulunca tesbit edilecek tarife üzerinden, cenaze masrafı karşılığı ödenir.

Cenaze gerçek veya tüzel kişiler tarafından kaldırılırsa, masrafların belgelere dayanan ve Bakanlar Kurulunca tesbit edilen tarifedeki miktarı geçmiyen kısmı bunlara ödenir. Şu kadar ki, yapılan masraflar bu miktardan az olursa artanı sigortalının ailesine verilir.

Genaze masrafı, ölüm, iş kazasından veya meslek hastalığından ileri gelmişse bu sigorta kolu hesabından, başka sebepten ileri gelmişse Ölüm Sigortası hesabından karşılanır.

Kısa vâdeli sigorta kollarında nazara alınmayan süreler

MADDE 104. —

- A) Her hangi bir sebeple silâh altına alınan sigortalının askerlikte geçen hizmet süresi,
- B) Hükümlülükle sonuçlanmayan tutuklukta geçen süre,
- C) İş kazalarıyla meslek hastalıkları, hastalık veya analık sigortalarından geçici iş göremezlik ödeneği alan sigortalının iş göremediği süre,

Bu kanunun 35, 37, 48, 49 ve 51 nci maddelerinde belirtilen çalışma sürelerine girmediği gibi, iş göremezliğin başladığı veya hastalığın anlaşıldığı yahut doğumun olduğu tarihten önceki bir yılın ve 15 ayın hesabında da nazara alınmaz.

Uzun vâdeli sigorta kollarında nazara alınmayan süreler

MADDE 105. — Mâlûllük, yaşlılık ve ölüm sigortalarının uygulanmasında, mâlûllük veya yaşlılık aylıkları kesilmiş bulunan sigortalıların kendilerine veya ölümlerinde hak sahibi kimselerine aylık bağlanması gerekirse, mâlûllük ve yaşlılık aylığı ödenen süreler, ortalama yıllık kazanç ve prim ödeme gün sayısının hesabında nazara alınmaz.

Sigortalının geçindirmekle yükümlü olduğu kimseler

MADDE 106. — Bu kanunun uygulanmasında, sigortalının geçindirmekle yükümlü olduğu kimseler :

- a) Karısı, çalışmayacak durumda mâlûl veya 60 yaşını doldurmuş kocası,
 - b) 18 yaşını veya orta öğrenim yapıyorsa 20 yaşını, yüksek öğrenim yapıyorsa 25 yaşını doldurmamış yahut 18 yaşını doldurmuş olup da çalışmayacak durumda mâlûl çocukları,
 - c) Geçiminin sigortalı tarafından sağlandığı belgelenen ana ve babası,
- dır.

Geçici iş göremezlik ödeneği verilmesine hak kazanılan tarihten önce, sigortalı tarafından evlât edinilmiş, tanınmış veya nesebi düzeltilmiş, yahut babalığı hükme bağlanmış çocuklar da (b) fıkrası kapsamına girerler.

Sigortalılık niteliğinin ne zaman yitirilmiş sayılacağı

MADDE 107. — 2 nci maddede belirtilen sigortalılardan hastalık ve analık sigortaları primi ödeme hali sona erenlerin sigortalılık nitelikleri, hastalık ve analık sigortalarının uygulanmasında, ödenen primin ilişkin olduğu son günden başlanarak yitirilmiş sayılır.

Sigortalılık süresi

MADDE 108. — Mâlûllük, Yaşlılık ve Ölüm Sigortalarının uygulanmasında nazara alınacak sigortalılık süresinin başlangıcı, sigortalının, yürürlükten kaldırılmış 5417 ve 6900 sayılı kanunlara veya bu kanuna tabi olarak ilk defa çalışmaya başladığı tarihtir.

Tahsis işlerinde nazara alınan sigortalılık süreleri, bu sürenin başlangıç tarihi ile, sigortalının tahsis yapılması için yazılı istekte bulunduğu tarih, tahsis için istekte bulunmuş olmıyan sigortalılar için de ölüm tarihi arasında geçen süredir.

Raporlar

MADDE 109. — Bu kanunun uygulanmasında :

- A) Sigortalıların sürekli iş göremezlik, mâlûllük ve erken yaşlanma hallerinin,
- B) Hak sahibi kimselerin mâlûllük durumlarının,

Tesbitinde, Kurum sağlık tesisleri sağlık kurullarınca verilecek raporlarda belirtilen hastalık ve ârizalar esas tutulur.

Raporları yeter görülmiyen ilgililer Kurumca yeniden muayene ettirilebilirler.

İlgililerin durumlarının tesbitinde son muayene raporu esas tutulur.

Yukarda belirtilen raporlar üzerine, Kurumca verilen karara ilgililer tarafından itiraz edilirse, durum Sosyal Sigorta Yüksek Sağlık Kurulunca karara bağlanır.

Sigortalının kasdı ve suç sayılır hareketi

MADDE 110. — Kasdı veya suç sayılır bir hareketi yüzünden iş kazasına uğrıyan, meslek hastalığına tutulan veya hastalanan sigortalıya geçici iş göremezlik ödeneği ve sürekli iş göremezlik geliri verilmez. Sigortalıya yalnız gerekli sağlık yardımları yapılır.

Sigortalının bağışlanmaz kusuru

MADDE 111. — Bağışlanmaz kusuru yüzünden iş kazasına uğrıyan, meslek hastalığına tutulan veya hastalanan sigortalıya verilecek geçici iş göremezlik ödeneği veya sürekli iş göremezlik geliri, bu kusurun derecesine göre, Kurumca, yarısına kadar eksiltilebilir.

Tehlikeli olduğu veya hastalığa sebeb olacağı bilinen yahut yetkili kimseler tarafından verilen emirlere aykırı olan veyahut açıkça izne dayanmadığı gibi hiçbir gereği veya yararı bulunmayan bir işi elinde olarak sigortalının yapması veya yapılması gerekli bir hareketi savsaması kusurun bağışlanmazlığına esas tutulur.

BÖLÜM - XI

Çeşitli hükümler

Emekli sandıkları kanunlarına tabi olanlar

MADDE 112. — Askerî Fabrikalar Tekaüt ve Muavenet Sandığı Kanununa tabi kimseler hakkında bu kanunun analık sigortası hükümleri sözü geçen sandık tarafından uygulanır.

Askerî Fabrikalar Tekaüt ve Muavenet Sandığı ve Devlet Demiryolları İşletme Genel Müdürlüğü İşçileri Emekli Sandığı ile ilgili bulunanlara iş kazası, meslek hastalığı ve analık hallerinde ilgili teşekküllerce yapılacak yardımlar bu kanunla belirtilen haklardan ve ödemelerden aşağı olamaz.

Maden işçileri

MADDE 113. — Maden işçilerinin iş kazası ve meslek hastalığı hallerinde gerek bakımları, gerekse kendilerine veya bunların hak sahibi kimselerine verilecek ödenekler hakkında 10.9.1337 tarihli ve 151 sayılı Kanun hükümleri yerine bu kanun uygulanır.

151 ve 1593 sayılı kanunlarla ilgili hükümler

MADDE 114. — Bu kanunun hastalık sigortası ile ilgili hükümlerinin uygulandığı yerlerde çalışan ve hastalanan sigortalıların tedavileri hakkında, 151 sayılı Ereğli Havzai Fahmiyesi Maden Amelesinin Hukukuna Mütaallik Kanununun 6 ncı ve 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanununun 180 nci maddeleri hükümleri uygulanmaz.

Ancak, 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanununun 180 nci maddesinin, hastalanan işçilerin tedavileri ile ilgili hükümleri dışında kalan ve işçilerin sıhhi durumlarının denetlenmesinin sağlanmasına, işyerlerinde hekim çalıştırılmasına, hasta odası ve ilk yardım araçları bulundurulmasına ve diğer hususlara ilişkin hükümleri saklıdır. Bu maksatla çalıştırılan hekim,

Kurumun yapmakla yükümlü olduğu muayene, tedavi ve ilk yardım hizmetlerinde Kurumca kullanıldığı takdirde buna ait ücretler ve harcanan ilk yardım malzemesi bedelleri Kurumca ödenir.

Savcılıktan bilgi istenmesi

MADDE 115. — Kurum, bu kanunda belirtilen sigorta olayları dolayısıyla yapılan soruştur-
maların sonucu hakkında Cumhuriyet savcılıklarından bilgi isteyebilir.

Bildiri ve itiraz

MADDE 116. — Kurum, mâlûllük, yaşlılık ve ölüm sigortalarından aylık bağlanması ve-
ya toptan ödeme yapılması için gerekli belgeler tamamlanınca, bağlanacak aylıkları ve
yapılacak toptan ödemeleri hesap ve tesbit ederek en geç üç ay içinde ilgililere yazı ile bildi-
rir.

Sigortalı ve hak sahibi kimseleri, kararı bildiren yazıyı aldıkları günden başlamak üzere
bir yıl içinde yetkili mahkemeye başvurarak Kurumun kararına itiraz edebilirler.

İtiraz kararın uygulanmasını durdurmaz.

Hekimlerin ve sağlık tesislerinin sigortalılara duyurulması

MADDE 117. — Kurum, sigortalılar ile eş ve çocuklarının muayene ve tedavi için başvura-
cıkları sağlık tesisleri ile hekim ve ebelerin isim ve adreslerini işverenlere bildirir. İşverenler de
bunları sigortalılara duyururlar.

Hastalananlar, muayene ve tedavileri için, isim ve adresleri duyurulan hekimlerden birini seç-
mekte serbesttirler.

Ancak, tedaviye başlıyan hekimin değiştirilmesi, tedavi eden hekimin yanına danışman hekim-
lerin katılması ve sigortalılar ile eş ve çocuklarının sağlık müesseselerine yatırılmaları, müdavi
hekimin teklifi veya görülecek lüzum üzerine Kurumca yapılır.

Sigortalı, sağlık durumu bir sağlık tesisine yatırılmasını veya Umumi Hıfzıssıhha Kanununa
göre bir sağlık müessesesinde tecridini gerektirirse, sağlık müessesesine yatırılır.

Tedavinin kurum hekimlerince yapılacağı

MADDE 118. — Hastalık ve analık yardımlarından yararlanacak olanlar Kurumca tesbit edi-
lecek belgelerle Kuruma bağlı sağlık müesseselerine veya Kurum hekimlerine başvurarak muaye-
ne ve tedavi olurlar.

Yılda 7 500 den fazla poliklinik muayenesi yapan Kurum hekimlerine, bu sayının üstünde
yaptıkları her muayene için, tüzükle belli edilecek esas ve miktarlara göre prim verilir.

Bir hekimin yıllık muayene sayısı 10 000 i geçemez.

Yukarıki fıkralarda belirtilen sayıların, dış hekimleri için en az haddi 4 500, en çok haddi
ise 6 000 dir.

Acil vak'alar için mesai saati dışında sağlık tesisine çağırılan hekimlerle, nöbet tutan polikli-
nik hekimleri ve hastane uzmanlarına da esas ve miktarları tüzükle belli edilecek bir tazminat
ödenir.

Yataklı tesislerde ve laboratuvarlarda çalışan uzman hekimlere verilecek prim ve tazminat tü-
zükte belirtilir.

Hesap kartları için yapılacak itiraz

MADDE 119. — Sigortalı hesap kartları ve muhteviyatı hakkında Kuruma yapılacak iti-
razların yazı ile bildirilmesi gerekir.

Bu hesap kartları ve muhteviyatına :

- A) İşveren tarafından düzenlenerek verilmesi gereken hallerde, çalışılan takvim yılından,
B) Kurumca düzenlenerek verilmesi halinde, sigortalılarca alındığı tarihten,
Üç yıl geçtikten sonra yapılacak itirazlar dinlenmez.

Yaş

MADDE 120. — İş kazalariyle Meslek Hastalıkları Sigortasının uygulanmasında, hak sahiplerine bağlanacak gelirlerle sigortalılara ödenecek sermayelerin hesabında, iş kazasının olduğu veya meslek hastalığının hekim raporu ile ilk defa tesbit edildiği tarihte nüfus kütüğünde kayıtlı bulunan doğum tarihleri esas tutulur.

Mâlûllük, Yaşlılık ve Ölüm Sigortalarına ilişkin yaş ile ilgili hükümlerin uygulanmasında, sigortalıların ve hak sahibi çocuklarının, sigortalının yürürlükten kaldırılmış 5417 ve 6900 sayılı kanunlara veya bu kanuna tabi olarak ilk defa çalışmaya başladığı tarihte nüfus kütüğünde kayıtlı bulunan doğum tarihleri, sigortalının sigortaya tabi olarak ilk defa çalışmaya başladığı tarihten sonra doğan çocuklarının da nüfus kütüğüne ilk olarak yazılan doğum tarihleri esas tutulur.

Nüfus kayıtlarında doğum ay ve günleri yazılı olmıyanlar 1 Temmuzda, doğum ayı yazılı olup da günü yazılı olmıyanlar o ayın 1 nde doğmuş sayılır.

Sigorta yardımlarının haczedilemeyeceği

MADDE 121. — Bu kanun gereğince bağlanacak gelir veya aylıklar ve sağlanacak yardımlar, nafaka borçları dışında, haciz veya başkasına devir ve temlik edilemez.

İşe alıştırma

MADDE 122. — Sürekli iş göremezlik geliri veya mâlûllük aylığı almakta olan sigortalılardan çalışma gücünün artırılabilceği umulanlar, Kurumca, kendi mesleklerinde veya yeni bir meslekte çalışabilmelerini sağlamak üzere işe alıştırılmaya tabi tutulabilirler.

Kurumun bu husustaki yazılı bildirisine rağmen işe alıştırılmaktan kaçınan sigortalıların sürekli iş göremezlik geliri veya malûllük aylığının yarısı, bildiride belirtilen tarihten sonraki ay başından başlanarak, alıştırma işine başlayıncaya kadar kesilir.

Sağlık tesisi kurma ve sözleşme yapma yetkisi

MADDE 123. — Kurum, bu kanunla kendisine verilmiş bulunan görevleri yerine getirebilmek ve sağlık yardımlarını yapabilmek için, hastane, sanatoryum, prevantoryum, yataklı ve yataksız dispanser, sağlık istasyonu, eczane ve benzeri müesseseler kurup işletebileceği gibi, gerekli gördüğü yerlerde hastane, eczane, hekim, eczacı ve ebelerle ve diğer gerçek veya tüzel kişilerle sözleşmeler yapmaya da yetkilidir.

Kurum, her türlü yataklı sağlık tesisleri ile serbest eczane bulunmıyan yerlerdeki yataksız sağlık tesislerinde, sorumlu eczacı bulundurmak ve usulüne göre ruhsat almak suretiyle, eczane açabilir.

Serbest eczane bulunan yerlerdeki yataksız sağlık tesislerinde Kurumca eczane açılmaz. Bu gibi yerlerde, Kurum, serbest eczanelerden biri veya birkaçı ile anlaşma yapar. Şu kadar ki, mevcut serbest eczanelerle anlaşma yapılması mümkün olmıyan veya Kurumca mahzurlu görülen yahut eczanesi kapanan yerlerde, Kurum, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığının muvafakatiyle eczane açabilir. Bu yerlerde yeni bir serbest eczane açıldığı takdirde Kurum en geç bir yıl içinde kendi eczanesini kapatır.

Kurum eczanelerinden, Kurumca yapılacak sağlık yardımlarından faydalanacak olanlarla Kurum mensuplarından başkasına ilâç ve tıbbi malzeme verilmez. Ancak, serbest eczane bulunmayan yerlerde veya serbest eczanelerde bulunmayan hayat kurtarıcı ilâç ve tıbbi malzeme bedeli karşılığında verilebilir.

Ayakta tedavi edilenlere Kurum hekimleri tarafından yazılacak ilâç ve tıbbi malzemenin listesi, her yılın ilk ayında Kurumca ilân edilir. Bu liste ile, Kurum eczanelerinden verilecek ilâç ve tıbbi malzemenin ambalâj ve verilîş şekilleri, Sosyal Sigorta Yüksek Sağlık Kurulu Başkan ve üyeleriyle bir farmakodinami profesörü ve Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı Eczacılık İşleri Genel Müdüründen teşekkül edecek kurul tarafından tesbit olunur. Liste dışında ilâç ve tıbbi malzeme almak isteyenler bunun bedelinin tamamını öderler.

Kurumca eczane açılmış olması, o yerde hekimlerin ecza dolabı açmasına engel olamaz.

Koruyucu tedbirler alınması

MADDE 124. — Kurum, sigortalıları, sağlık durumlarını kontrol amacıyla, istediği zaman sağlık muayenesine tabi tutabileceği gibi, koruyucu hekimlik bakımından gerekli her türlü koruyucu tedbirleri de alabilir.

Kurum hekimlerinin raporları

MADDE 125. — Kurum hekimlerince sosyal sigorta işlemleri için düzenlenen raporlar işyeri hekimi tarafından verilen raporlar yerine geçer.

Resim, harc ve Damga Vergisi muafiyeti

MADDE 126. — Kurum tarafından yapılan bütün işlemlerle bu işlemler için ilgililere verilmesi veya bunlardan alınması gereken her türlü evrak ve belgeler ve bunların suretlerinden hiçbir resim, harc ve Damga Vergisi alınmaz.

Ücretlerden kesinti yapılmıyacağı

MADDE 127. — İşveren, sosyal sigortalar için kendisine düşen yükümlerden ve sair masraflardan dolayı sigortalıların ücretlerinden indirme yapamaz.

Yardımlaşma sandıkları

MADDE 128. — Sigortalı çalıştırılan her türlü işlerde ve iş yerlerinde, her hangi ad altında kurulmuş veya kurulacak olan borç verme, emekli ve yardım sandıkları ve benzerleri, faaliyetlerine ve kuruluş amaçlarına göre ilgililere menfaatler sağlamaya devam edebilir.

Bu sandıklara paraca yardımda bulunmak veya bunların yüklerini paylaşmak halleri, bu kanun gereğince işverene düşen ödevlerin yerine getirilmesine engel olamaz.

Sosyal Sigorta Yüksek Sağlık Kurulu

MADDE 129. — Bu kanunda yazılı görevleri yerine getirmek üzere, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca görevlendirilecek bir ortopedi uzmanı, Çalışma Bakanlığı ile Kurum tarafından görevlendirilecek iş hekimliğinde tecrübeli birer uzman, biri göğüs hastalıkları öbürü de hijyen profesörü olmak üzere Ankara Tıp Fakülteleri tarafından seçilecek iki hekimden ve en yüksek kademedeki işveren kuruluşu tarafından seçilecek bir hariciye uzmanı ile en yüksek kademedeki işçi kuruluşu tarafından seçilecek bir dâhiliye uzmanından teşekkül eden bir Sosyal Sigorta Yüksek Sağlık Kurulu kurulur. Tıp Fakülteleri tarafından seçilecek hekimlerden biri doçent olabilir. Profesörlükte kıdemli olan hekim kurula başkanlık eder.

Bu kurulda görevlendirilecek hekimlerin hizmet süresi üç yıl olup yeniden görevlendirilebilirler.

Kurula iştirak edeceklere, katıldıkları her toplantı için verilecek huzur hakkı tüzükte belli edilir. Bunlara ödenecek huzur hakları hakkında 7244 sayılı Kanun hükümleri uygulanmaz.

Kurulun çalışmaları ile ilgili her türlü giderler Kurumca ödenir.

Kurul en az haftada bir defa toplanır.

Kurul gerekli gördüğü hallerde dışardan uzman kimselerin görüşlerini alabilir.

Kurum memurlarının teftiş yetkileri

MADDE 130. — Kurumun teftişe yetkili memurlarına, bu kanunun uygulanması bakımından, İş Kanununda belirtilen teftiş, kontrol ve denetleme yetkisi tanınmıştır.

Kurumun teftişe yetkili memurları, işçi sağlığı ve iş güvenliği ile ilgili mevzuat hükümlerine veya işin yürütüm tarzında sağlık ve iş güvenliği usul ve teamüllerine aykırı durumlarla karşılaşarlarsa, durumu usulüne uygun olarak tetkik ve tesbit ederler. Tesbit olunan hususlar Kurumca ilgili mercie intikal ettirilir.

Hizmetlerin birleştirilmesi

MADDE 131. — 5 . 1 . 1961 tarihli 228 sayılı Kanunda sözü geçen Malûliyet, İhtiyarlık ve Ölüm Sigortaları Kanunu yerine bu kanun hükümleri uygulanır.

Bildiri

MADDE 132. — Bu kanun gereğince yapılacak bildirimler hakkında 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümleri uygulanır.

Özel sigortalar

MADDE — 133. — Özel sigortalara ilişkin kanunlardaki hükümler, sosyal sigortalar hakkında uygulanmaz.

Uyuşmazlıkların çözüm yeri

MADDE 134. — Bu kanunun uygulanmasından doğan uyuşmazlıklar, yetkili iş mahkemelerinde veya bu davalara bakmakla görevli mahkemelerde görülür.

Tüzükler

MADDE 135. —

A) :

a) İş kazası ve meslek hastalığı sonucu sürekli iş göremezlik hallerinin meslekte kazanma gücünü ne oranda azaltacağı;

b) Sigortalıların hangi hallerde çalışma gücünün en az üçte ikisini yitirmiş ve hangi hallerde başka birinin sürekli bakımına muhtaç durumda sayılacakları;

c) İşe alıştırmanın ne yoldan ve hangi esaslara göre yapılacağı ve 122 nci maddenin uygulanma tarzı;

d) Sigortalıların hangi hallerde erken yaşlanmış sayılacakları;

e) 129 ncu madde gereğince kurulan Sosyal Sigorta Yüksek Sağlık Kurulunun, bu kanunda belirtilenler dışında kalan ve bu kanunun uygulanması ile ilgili bulunan görevleri ve çalışma şekil ve esasları;

f) Hangi hastalıkların meslek hastalığı sayılacağı ve bu hastalıkların, işten ayrıldıktan en geç ne kadar zaman sonra meydana çıktığı takdirde o işten ileri gelmiş kabul edileceği;

Çalışma ve Sağlık ve Sosyal Yardım bakanlıklarınca birlikte hazırlanacak bir tüzük ile,
B) :

a) Sigortalıların kazançları toplamı ile prim ödeme gün sayılarını ve sigorta primlerini gösteren kayıt ve belgelerin ve sigortalı hesap kartlarının nitelik, usul ve esasları ile verilme süreleri;

b) Primler hesabına esas tutulacak kazançlar toplamının hangi usul ve esaslara göre Kurumca ölçümleneceği ve prim itiraz komisyonlarının teşekkül tarzı, çalışma usul ve esasları ile üyelerinin ücretleri;

c) Sigortalıların tescili, işverenler tarafından tutulacak kayıtlar ve işverenlerin uymaya mecbur buldukları usul ve esaslar; isteğe bağlı sigortaya tabi tutulanların prim ödeme şekilleri;

d) Gelir ve aylıkların ödenme zamanı;

e) Bu kanun hükümlerinin, işin niteliğinin gerektireceği şartlarla ve ne gibi değişik usullerle kara, deniz ve hava ulaştırma işlerinde çalışanlarla 7 nci madde kapsamına girenlere ve bunların işverenlerine uygulanacağı;

f) 8 nci maddenin son fıkrasındaki devirle ilgili hükümlerin ne yolda uygulanacağı;

g) 118 nci madde hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili esaslar;

h) Bu kanun hükümlerinin uygulanma şekil ve esasları;

Çalışma Bakanlığınca hazırlanacak bir tüzük ile,

Tesbit olunur.

Kurumun adı

MADDE 136. — 4792 sayılı Kanunla kurulmuş bulunan (İşçi Sigortaları Kurumu) nun adı (Sosyal Sigortalar Kurumu) olarak değiştirilmiştir.

BÖLÜM - XII

Karşılıklar ve teknik bilanço

Karşılıklar

MADDE 137. — Her hesap yılı sonunda, o yıl içinde elde olunan iş kazalarıyla meslek hastalıkları, hastalık, analık, mâlûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primlerinden ve Kurumun diğer gelirlerinden aşağıda yazılı karşılıklar ayrılır :

a) Matematik karşılık,

b) Ödenmiş primler karşılığı,

c) Diğer karşılıklar,

d) Olağanüstü karşılık.

Matematik karşılık; bu kanun gereğince bağlanan gelir ve aylıkların ödenmesini sağlamak üzere hesaplanacak peşin değerlerin toplamıdır.

Ödenmiş primler karşılığı; sigortalılar veya hak sahibi kimseleri için bu kanun gereğince ileride mâlûllük, yaşlılık ve ölüm sigortalarından Kurumca yapılacak ödemelerin bilanço tarihindeki değeri ile bu sigortalılar için sonraki yıllarda ödenecek mâlûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primlerinin peşin değerleri arasındaki farktır.

Olağanüstü karşılık; her hangi bir hesap yılına ilişkin gelirlerin, o yıl yapılacak masraflarla yıl sonunda ayrılması gerekli karşılıklara yetmemesi halinde kullanılmak üzere ayrılan karşılıktır.

Her hesap yılı sonunda o yılın gelirlerinden matematik ve ödenmiş primler karşılıkları ile yönetim giderleri, sigorta masrafları ve ayrılan başka karşılıklar çıkarıldıktan sonra kalanı olağanüstü karşılık olarak ayrılır.

Sigorta kolları arasında borçlanma

MADDE 138. — Kurum, her hangi bir sigorta kolunun gerektirdiği yardım ve ödemelerle bunların yönetim giderlerini karşılamak üzere, başka bir sigorta kolu fonundan, sonradan mahsubu yapılmak şartıyla, gerekli harcamaları yapabilir.

Teknik bilânço

MADDE 139. — Sosyal sigorta kollarının malî bünyeleri ile bağlanan gelir ve aylıkların geçim şartları ve sigortalıların genel ücret seviyelerinde meydana gelen değişiklikler karşısındaki durumu, beş yılda bir ve gerekirse daha önce Kurum tarafından incelenerek varılacak sonuç, gereği sağlanmak üzere, bir raporla Çalışma Bakanlığına bildirilir.

BÖLÜM - XIII

Ceza hükümleri

Müeyyideler

MADDE 140. — A) 8 nci maddede belirtilen hükümleri yerine getirmiyen işverenler,
B) Bu kanunla yükletilen ve yukarıki fıkrada belirtilen husus dışında kalan yükümleri Kurumca yapılacak yazılı ihtarla rağmen 15 gün içinde yerine getirmiyen işverenler,
Hakkında 200 liradan 5 000 liraya kadar ağır para cezası hükümlenir.
Tekerrür halinde hükümlenilecek ağır para cezası, birinci defasında 1 000 liradan, ikinci defasında ise 1 500 liradan aşağı olamaz.
İşverenler Kurumun bu yüzden uğriyacağı zararları da umumi hükümlere göre ayrıca öderler.
Prim borçları hakkında, bu maddede yazılı cezalar uygulanmaz.

BÖLÜM - XIV

Geçici hükümler

Kanunun uygulanma alanı

GEÇİCİ MADDE 1. — Bu kanun hükümleri, şehir ve kasabalarda belediye sınırları içinde bulunan yerlerde 4 kişiden, bunlar dışında kalan yerlerde de 8 kişiden az kimse çalıştıran işverenler ile bunların çalıştırdıkları kimseler hakkında, ihtiyacı karşılayacak sağlık tesisleri ve Kurum teşkilâtı kurulduktan sonra, Bakanlar Kurulunca tesbit edilerek karara bağlanacak tarihlerden başlanarak uygulanır. Bakanlar Kurulunca bu fıkraya göre alınacak uygulama kararları, sigorta kollarının hepsini veya bir kısmını kapsıyabilir.

Yukarıki fıkranın uygulanmasında :

- Yılın bâzi dönemlerinde tam veya fazla çalışılan, bâzi dönemlerinde de kısmen çalışılan veya hiç çalışılmıyan işler için, tam veya fazla çalışılan dönemdeki çalışanlar sayısı,
- Aynı işverenin aynı şehir, kasaba veya köyde bulunan işlerinde çalışanlar sayısının toplamı, Esas tutulur.

Çalıştırılanlar sayısının tesbitinde, 3 ncü ve geçici 20 nci maddelerle istisna edilen kimseler nazara alınmaz.

Çalıştırılanlar sayısı, sonradan, yukarıda belirtilen sınırların altına düşmüş olsa bile, bu işlerde çalışanlar hakkında bu kanun hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.

Sigortaya tabi olma halinin devamı

GEÇİCİ MADDE 2. — Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte 3008 sayılı İş Kanunu, Basın Mesleğinde Çalışanlarla Çalıştıranlar Arasındaki Münasebetlerin Tanzimi Hakkındaki 5953 sayılı Kanun ve 6379 sayılı Deniz İş Kanunu kapsamına alınmış ve bu sebeple sosyal sigorta kanunlarına tabi tutulmuş durumda olan işlerde çalışanlarla bu işlerde sonradan çalıştırılacak olanlar ve bunların işverenleri hakkında bu kanun hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.

İtiraz

GEÇİCİ MADDE 3. — İşverenler ile bunların çalıştırdıkları kimseler, bu kanun hükümlerinin uygulanması hakkında Kurumca yapılan tesbite karşı, bu kanunun geçici 1 nci maddesinde belirtilen sayılardan az kimse çalıştırıldığını ileri sürerek, Kurumca yapılacak bildiri tarihinden sonraki bir ay içinde yetkili mahkemeye başvurabilirler.

İtirazlar bu kanun hükümlerinin uygulanmasını durdurmaz.

Primleri mahkeme kararı ile geriverilenler hakkında 84 ncü maddenin son fıkrası hükmü uygulanır.

Sigortalı çalıştırıldığını bildirme süresi

GEÇİCİ MADDE 4. — 8 nci maddede belirtilen haller bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce meydana gelmişse, 8 nci madde hükümleri bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten başlanarak uygulanır.

8 nci maddede belirtilen bir aylık süre bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten başlar.

Sağlık yardımlarının eş ve çocukları kapsamı

GEÇİCİ MADDE 5. — 35 nci madde hükmü, ihtiyacı karşılayabilecek sağlık tesisleri kurularak Kurumca her türlü hazırlıkların tamamlandığı yerlerde, Bakanlar Kurulu kararı ile uygulanır.

Bu madde hükmünün uygulanmadığı yerlerde Hastalık Sigortası primi sigortalının kazancının % 4 üdür. Bu miktarın yarısı işveren, yarısı da sigortalı hissesidir.

Doğumdan ileri gelecek hastalıkların tedavisi

GEÇİCİ MADDE 6. — 35 nci maddenin uygulanmadığı yerlerde çalışan sigortalı erkeğin sigortalı olmayan karısının doğumdan ileri gelecek hastalık veya ârızası dolayısıyla gerekli sağlık yardımları yapılır.

Ancak, bu yardımdan yararlanabilmek için, doğum tarihinden başlanarak üç ay içinde Kuruma başvurulması gerekir.

Kurum sağlık tesisi veya hekimi bulunmayan yerlerde veya âcil vakalarda, sigortalı erkeğin sigortalı olmayan karısının doğumdan ileri gelen hastalık veya ârızası dolayısıyla yapılan sağlık yardımlarının belgelere dayanan masrafları, tedaviye başlandığının bir ay içinde Kuruma bildirilmesi şartıyla, Kurumca ödenir.

Eski hakların devam edeceği

GEÇİCİ MADDE 7. — Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar, yürürlükten kaldırılmış 4772, 5417, 5502 ve 6900 sayılı kanunlar ile eklerine ve değişikliklerine göre hak kazanılmış bulunan her türlü yardım, tahsis ve ödemeler, bunların dayandığı kanun hükümleri gereğince kurum-

ca sağlanır ve iş kazalarıyla meslek hastalıkları, hastalık, analık, mâlûliyet, ihtiyarlık ve ölüm sigortalarından hak kazanılmış olan gelir ve aylıkların ödenmesine, yardımların yapılmasına ve ödeneklerin verilmesine bu kanunda yazılı hüküm ve esaslara göre devam olunur.

Ancak, mâlûliyet, ihtiyarlık ve ölüm sigortalarından bağlanmış bulunan veya bağlanılmasına hak kazanılmış olan gelir ve aylıkların alt sınırı hakkında bu kanun hükümleri uygulanır.

İleri yaştaakilere aylık bağlama şartları

GEÇİCİ MADDE 8. — A) Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte 30 yaşını geçmiş bulunan kadın ve 35 yaşını geçmiş bulunan erkek sigortalılardan, kadın iseler 55, erkek iseler 60 yaşını doldurmakla beraber 60 ncı maddede yazılı şartları yerine getiremediklerinden yaşlılık sigortasından aylık bağlanmasına hak kazanamıyan ve :

a) Sigortalılıklarının başladığı tarihten önceki 10 yıl içinde, 3 ncü maddenin I nci bendinin (A, C ve D) fıkralarında belirtilen işlerden gayri işlerde en az 2 000 gün çalıştıklarını tevsik eden,

b) Sigortalılık süresince her yıl için en az ortalama 200 gün sigorta primi ödemiş olan,

c) En az beş yıl sigortalı bulunan,

Sigortalılara, sigortalılık süresi 15 yılı doldurmuş olanlar gibi, 61 ncı maddedeki esaslara göre yaşlılık aylığı bağlanır.

3 ncü maddenin I nci bendinin (B, E, F, G, H, I, J ve K) fıkraları kapsamına giren çalışmalar yukardaki (a) fıkrasında belirtilen en az 2 000 günlük çalışma süresine katılmaz.

Eski çalışma süreleri, bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte sigortalı bulunanlar için bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren, sigortalılıkları bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra başlayan sigortalılar için de sigortalılıklarının başladığı tarihten itibaren en geç bir yıl içinde Kuruma verilecek belgelerle tevsik edilir.

İşverenler bu çalışma belgelerini düzenlemekten kaçınırlarsa, sigortalıların ilgili işverenden zarar ve ziyan isteme hakları saklıdır.

Çalışma belgelerinin gerçeğe uymadığı bir hükümlerle tesbit edildiği takdirde, gerek bunu düzenliyenler gerekse ilgili sigortalılar, Kurumun bu yüzden uğrıyacağı zararları % 50 fazlasıyla ve kanuni faizi ile birlikte Kuruma ödemekle yükümlüdür.

Bu gibiler hakkında, ayrıca genel hükümlere göre ceza kovuşturması da yapılır.

B) Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte 30 yaşını geçmiş bulunan kadın ve 35 yaşını geçmiş bulunan erkek sigortalılardan, 50 yaşını doldurup erken yaşlanmış oldukları tesbit edilen ve 60 ncı maddede yazılı şartları yerine getiremediklerinden aylık bağlanmasına hak kazanamıyan sigortalılara, (A) fıkrasındaki şartlarla, sigortalılık süreleri 15 yılı doldurmuş olanlar gibi, 61 ncı maddedeki esaslara göre yaşlılık aylığı bağlanır.

C) Sosyal Sigortalara 86 ncı maddeye göre topluluk sigortası yoluyla tabi olanlar hakkında yukarıki (A ve B) fıkraları hükümleri uygulanmaz.

5417 ve 6900 sayılı kanunlara göre kazanılan haklar

GEÇİCİ MADDE 9. — Yürürlükten kaldırılmış 5417 ve 6900 sayılı kanunların geçici 1 ncı maddelerine göre, bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar Kuruma eski hizmet çalışma belgesi vermiş bulunanların sözü edilen maddelerde belirtilen hakları saklıdır.

Ağır ve yıpratıcı işlerde geçen hizmetler

GEÇİCİ MADDE 10. — 1 Nisan 1950 tarihinden bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar, yürürlükten kaldırılmış 5417 ve 6900 sayılı kanunlara göre ağır ve yıpratıcı sayılan işlerde çalışmış olan sigortalıların bu işlerde geçen hizmet süreleri üzerinden hesaplanacak yıpranma payı gün sayısı toplamı, bu kanunun 60 ncı ve geçici 8 ncı maddelerinin (A) fıkralarına göre yaşlılık aylığından yararlanılabilecek yaşlardan indirilir.

Münavebeli işlerde geçen hizmetler

GEÇİCİ MADDE 11. — 1 Nisan 1950 ile 31 Mart 1954 tarihleri arasında, yürürlükten kaldırılmış 5417 sayılı Kanuna göre Çalışma Bakanlığınca tesbit edilmiş bulunan münavebeli işlerde çalışmış olan sigortalıların bu işlerdeki prim ödeme gün sayıları toplamına dörtte biri eklenir ve tutarı, bunların mâlûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları prim ödeme gün sayısı olarak kabul edilir.

Eski primler ve gün sayıları

GEÇİCİ MADDE 12. — Sigortalılar namına, yürürlükten kaldırılmış 5417 ve 6900 sayılı kanunlara göre ödenen primler ile bunların prim ödeme gün sayıları, bu kanuna göre ödenen mâlûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ve prim ödeme gün sayısı olarak kabul edilir.

Yabancı uyruklular

GEÇİCİ MADDE 13. — 31 Mayıs 1957 tarihinden sonra, yürürlükten kaldırılmış 6900 sayılı Kanun ve bu kanun hükümlerine tabi olmamış bulunan yabancı uyrukluların, yürürlükten kaldırılmış 6900 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar, yürürlükten kaldırılmış 5417 sayılı Kanuna göre ödedikleri ihtiyarlık sigortası primlerinden doğan tahsis hakları saklıdır.

Şu kadar ki, bu gibi sigortalılar yazılı istekte bulduklarında, yürürlükten kaldırılmış 5417 sayılı Kanuna göre yalnız kendilerinin ödedikleri ihtiyarlık sigortası primleri geri verilerek, adlarına ödenmiş primlerden doğan hakları tasfiye edilmiş olur.

Birden çok karısı bulunanlar

GEÇİCİ MADDE 14. — Türk Medeni Kanununun yürürlüğe girmesinden önce evlenen ve birden çok karısı bulunan sigortalının ölümünde, bu kanuna göre bağlanacak dul aylıkları bunlar arasında eşit surette paylaşılır.

Bunlardan birinin aylığının kesilmesini gerektiren bir durum meydana gelirse, aylığı, kalan dul bir ise onun aylığına, birden çok ise eşitlikle bunların aylıklarına eklenir.

Tüzükler yürürlüğe girinceye kadar yapılacak işlem

GEÇİCİ MADDE 15. — 135 nci maddede belirtilen tüzükler bu kanunun yayımı tarihinden başlanarak en geç altı ay içinde düzenlenir.

Bu tüzükler yürürlüğe girinceye kadar, bu kanunda tüzükle tesbit olunacağı belirtilen hususlarda, Çalışma Bakanlığınca çıkarılacak genelgelere göre işlem yapılır.

Hastalık sigortasının Ereğli Kömür Havzasında uygulanması

GEÇİCİ MADDE 16. — Bu kanunun hastalık sigortası ile ilgili hükümleri, Havzai Fahmiye Maden Amelesinin Hukukuna Mütaallik 151 sayılı Kanunun uygulandığı yerler için, Bakanlar Kurulu kararı ile belli edilecek tarihten başlanarak uygulanır.

Eski gelirlerin artırılması

GEÇİCİ MADDE 17. — Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce meydana gelmiş olan iş kazaları veya bu tarihten önce anlaşılmış bulunan meslek hastalıkları dolayısıyla bağlanmış veya bağlanmasına hak kazanılacak olan gelirler, işbu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten başlanarak, ekli (1) numaralı cetvelde gösterilen katsayılara göre artırılır.

Yukarıki fıkra hükmününün, 6 liradan az günlük kazançlar üzerinden bağlanmış olup 7232 sayılı Kanunla bu sınıra göre yükseltilmiş olan gelirlere uygulanmasında bu yükselmeler nazara alınmaz.

Eski aylıkların artırılması

GEÇİCİ MADDE 18. — Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce bağlanmış veya bağlanmasına hak kazanılmış olan mâlûliyet ve ihtiyarlık aylıklarıyla ölen sigortalıların hak sahibi kim-selerine bağlanan aylıklara esas tutulan aylıklardan :

a) Tutarları, yürürlükten kaldırılmış 5417 sayılı Kanun ile ek ve değişiklikleri gereğince tesbit edilmiş olanlar ekli (2) numaralı cetvelde yazılı katsayılara göre,

b) Tutarları, yürürlükten kaldırılmış 6900 sayılı Kanun gereğince tesbit edilmiş olanlar ekli (3) numaralı cetvelde yazılı katsayılara göre,

Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten başlanarak artırılır.

Bu artırımların hesaplanmasında, aylık tutarlarının, yürürlükten kaldırılmış 5417, 6708, 6900 ve 7231 sayılı kanunlarla tesbit edilen en az sınırlara çıkarılması için yapılan yükseltmeler nazara alınmaz.

Bağlanacak aylıklarda eski kazançların artırılması

GEÇİCİ MADDE 19. — Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra yapılacak başvurular üzerine bağlanacak mâlûllük veya yaşlılık aylıkları ile bu tarihten sonra ölen sigortalıların hak sahiplerine ölüm sigortasından bağlanacak aylıkların tutarları, sigortalıların 1950 - 1960 yıllarındaki kazançları ekli (4) numaralı cetvelde yazılı katsayılara göre artırılarak hesaplanır.

Bankalar, sigorta şirketleri, Ticaret ve Sanayi Odaları ve borsalar

GEÇİCİ MADDE 20. — Bankalar, sigorta ve reasürans şirketleri, Ticaret Odaları, Sanayi Odaları, borsalar veya bunların teşkil ettikleri birlikler personelinin mâlûllük, yaşlılık ve ölümlerinde yardım yapmak üzere, bu kanunun yayımı tarihine kadar tesis veya dernek olarak kurulmuş bulunan sandıklar, bu kanunun yayımı tarihinden itibaren en geç altı ay içinde :

a) İlgili buldukları banka, sigorta şirketi, reasürans şirketi, Ticaret Odası, Sanayi Odası, borsa veya bunların birliklerinin bütün personelini kapsıyacak,

b) Bu personelin, iş kazalarıyla meslek hastalıkları, hastalık, analık, mâlûllük, yaşlılık ve ölüm, eşlerinin analık, eş ve çocuklarının hastalık hallerinde, en az bu kanunda belirtilen yardımları sağlayacak,

c) Sandıkların statülerine tabi personelin bu madde şumulüne giren banka, sigorta şirketi, reasürans şirketi, Ticaret Odası, Sanayi Odası, borsa veya bunların birliklerinden birinden diğerine geçmesi halinde bu gibi personelin kendi sandıklarındaki müstesap haklarının da diğer ilgili sandığa veya aralarında kuracakları müşterek bir sandığa intikalini temin edecek,

Birer tesis haline getirildiği ve bunu tevsik eden statülerini, bu kanunun yayımı tarihinden en geç altı ay içinde Çalışma Bakanlığına verdikleri takdirde, bu teşekküllerin ve sandıkların personeli işbu kanunun uygulanmasında sigortalı sayılmazlar.

Şu kadar ki, bu sandıkların statüleri ve statü değişiklikleri Çalışma Bakanlığınca onaylanmak suretiyle tekemmül eder. Malî durumları da Çalışma, Maliye ve Ticaret bakanlıklarınca müştereken kontrol ve murakabe edilir. Malî durumlarının kontrol ve murakabesi sonunda alınmasına bu bakanlıklarca müştereken lüzum gösterilecek tedbirleri, sandıklar ve ilgili buldukları teşekküller yerine getirmekle yükümlüdür.

Sözü edilen sandıkların mevzuatına tabi olarak geçen hizmetler ile emekli sandıkları kanunlarına veya Mâlûllük, Yaşlılık ve Ölüm Sigortalarına tabi olarak geçen hizmetler, yazılı istek halinde, 5 . 1 . 1961 tarihli 228 sayılı Kanunun aylık bağlanmasına ilişkin esasları dairesinde birleştirilerek tahsis yapılır.

BÖLÜM - XV

Son hükümler

Kaldırılan hükümler

MADDE 141. — 4772, 5502 ve 6900 sayılı kanunlar ile bu kanunların ek ve değişiklikleri, 3008 sayılı Kanunun yedinci faslı, 5953 sayılı Kanunun 23, geçici 2 ve geçici 3 nci, 6379 sayılı Kanunun 36, geçici 3 ve geçici 4 ncü maddeleri ve 4792 sayılı Kanunun 5565 sayılı Kanunla maddel 8 nci maddesi hükümleri yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük tarihi

MADDE 142. — Bu kanunun 126 ncı maddesi 1 Kasım 1964 tarihinde, diğer hükümleri ise yayımını takibeden aybaşından altı ay sonra yürürlüğe girer.

Ancak, geçici 7, 17 ve 18 ncı maddeler ile 96 ncı madde hükümlerine göre yapılacak zamlar bu kanunun yayım tarihini takibeden ilk üç aylık dönemden itibaren hesabedilerek kanun yürürlüğe girdikten sonra verilir.

Yürütme organı

MADDE 143. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

24 Temmuz 1964

[1] NUMARALI CETVEL

(Geçici madde 17)

İş kazalarıyla meslek hastalıkları sigortasından, kaldırılmış 4772 sayılı Kanun ile ek ve değişiklikleri gereğince bağlanmış veya bağlanmasına hak kazanılacak gelirlerin artırılmasında kullanılacak katsayılar.

İş kazasının meydana geldiği veya meslek hastalığının anlaşıldığı yıl	Gelir artırma katsayısı
1946 - 1950	3,46
1951	3,37
1952	3,02
1953	2,83
1954	2,50
1955	2,16
1956	1,89
1957	1,69
1958	1,43
1959	1,17
1960	1,08
1961	1,—
1962	1,—

[2] NUMARALI CETVEL

(Geçici madde 18 - a)

Kaldırılmış 5417 sayılı Kanun ile ek ve tadilleri gereğince tesbit edilen aylıkların artırılmasında kullanılacak katsayılar.

Sigortalılık süresi	Aylık artırma katsayıları
1 yıl	74,81
1 » 1 ay	69,06
1 » 2 »	64,13
1 » 3 »	59,85
1 » 4 »	56,11
1 » 5 »	52,81
1 » 6 »	49,87
1 » 7 »	47,25
1 » 8 »	44,89
1 » 9 »	41,00
1 » 10 »	39,14
1 » 11 »	37,43
— 2 yıldan az	

Sigortalılık süresi

Aylık artırma katsayıları

2 yıl	— 2 yıl 1 aydan az	35,88
2 » 1 ay	— » 2 » »	34,44
2 » 2 »	— » 3 » »	33,11
2 » 3 »	— » 4 » »	31,89
2 » 4 »	— » 5 » »	30,75
2 » 5 »	— » 6 » »	29,69
2 » 6 »	— » 7 » »	28,70
2 » 7 »	— » 8 » »	27,77
2 » 8 »	— » 9 » »	26,91
2 » 9 »	— » 10 » »	25,06
2 » 10 »	— » 11 » »	24,32
2 » 11 »	— 3 yıldan az	23,63
3 yıl	— 3 yıl 2 aydan az	22,97
3 » 2 »	— » 4 » »	21,76
3 » 4 »	— » 6 » »	20,67
3 » 6 »	— » 8 » »	19,69
3 » 8 »	— » 10 » »	18,79
3 » 10 »	— 4 yıldan az	17,06
4 yıl	— 4 yıl 2 aydan az	16,35
4 » 2 »	— » 4 » »	15,70
4 » 4 »	— » 6 » »	15,09
4 » 6 »	— » 8 » »	14,53
4 » 8 »	— » 10 » »	14,02
4 » 10 »	— 5 yıldan az	12,72
5 yıl	— 5 yıl 3 aydan az	12,29
5 » 3 »	— » 6 » »	11,71
5 » 6 »	— » 9 » »	11,18
5 » 9 »	— 6 yıldan az	10,00
6 yıl	— 6 yıl 3 aydan az	9,59
6 » 3 »	— » 6 » »	9,21
6 » 6 »	— » 9 » »	8,85
6 » 9 »	— 7 yıldan az	7,97
7 yıl	— 7 yıl 3 ay	7,69

[3] NUMARALI CETVEL

(Geçici madde 18 - b)

Yürürlükten kaldırılmış 6900 sayılı Kanun gereğince tesbit edilen aylıkların artırılmasında kullanılacak katsayılar.

Sigortalılığın sona ererek aylık bağlandığı yıllara göre aylık artırma katsayıları

Sigortalılığın başladığı yıl	1957	1958	1959	1960	1961	1962 ve daha sonraki yıllar
1950	2,46	2,28	2,08	1,92	1,78	1,68
1951	2,36	2,18	1,99	1,84	1,71	1,61
1952	2,25	2,08	1,90	1,75	1,63	1,54
1953	2,14	1,98	1,80	1,66	1,55	1,47
1954	2,02	1,86	1,70	1,57	1,47	1,39
1955	1,87	1,75	1,60	1,48	1,38	1,32
1956	1,78	1,65	1,50	1,39	1,31	1,25
1957	—	1,55	1,40	1,30	1,23	1,18
1958	—	—	1,29	1,21	1,15	1,12
1959	—	—	—	1,12	1,08	1,06
1960	—	—	—	—	1,04	1,03
1961	—	—	—	—	—	1,00

[4] NUMARALI CETVEL

(Geçici madde 19)

Mâlûllük, yaşlılık ve ölüm sigortalarından bağlanacak aylıkların tesbitinde, sigortalıların 1950 - 1960 yıllarına ait kazançlarına uygulanacak artırma katsayıları.

Kazançın taallük ettiği yıl	Katsayı
1950	3,46
1951	3,37
1952	3,02
1953	2,83
1954	2,50
1955	2,16
1956	1,89
1957	1,69
1958	1,43
1959	1,17
1960	1,08

	Millet Meclisi	Cumhuriyet Senatosu
--	----------------	---------------------

Cumhurbaşkanlığına yazılan tezkerenin tarih ve numarası

: 23.7.1964

1/462

1/324

Bu kanunun yayımının Başbakanlığa bildirildiğine dair Cumhurbaşkanlığından gelen tezkerenin tarih ve numarası

: 24.7.1964

4/250

Bu kanunun görüşmelerini gösteren tutanakların Cilt, Birleşim ve Sayfa numaraları :

Millet Meclisi Tutanak Dergisi			C. Senatosu Tutanak Dergisi			Millet Meclisi Tutanak Dergisi		
Cilt	Birleşim	Sayfa	Cilt	Birleşim	Sayfa	Cilt	Birleşim	Sayfa
17	83	102	16	16	362	30	105	525
	87	294	19	49	159		106	562:586
19	116	583		50	245:251	32	126	141:163
20	123	330		51	267:294,296:324,		127	177:213
	124	382			325:378		129	251:257
	128	516:528		52	381:409,409:434,			
	129	544:559			435:481			
	130	570:603		53	489:520,521			
21	133	88:104			522:523,538:551			
	134	166:180						
	135	202:209						
	137	310:330						
	138	358:377						
23	8	116:132						
	9	151:190						
	10	194:209						
	11	234:262,264,						
		265,273:276						

Millet Meclisi 338 ve 338 e 1, 2 nci ek S Sayılı basmayazular Millet Meclisi 128, 126 ve 129 ncu Birleşim Tutanak dergilerine, Cumhuriyet Senatosu 414 S. Sayılı basmayazı Cumhuriyet Senatosu 50 nci Birleşim Tutanak dergisine bağlıdır.

Bu kanunu görüşen komisyonlar : Millet Meclisi Milli Savunma, Adalet, Sağlık ve Sosyal Yardım, Ulaştırma, Çalışma ve Plân komisyonlarından kurulan Geçici Komisyon ile Cumhuriyet Senatosu Sosyal İşler, Millî Savunma, Bayındırlık ve Ulaştırma, Anayasa ve Adalet ve Bütçe ve Plân komisyonlarından kurulan Geçici Komisyon.